

Özv. Varsóból. Kamafonze. Hangverseny. Műs. liája. Hangverseny. 22.35. inét, kürt, hárf. egedű és szakszo. erseny. Liszt, El. műveiből. 21.45. senye. Glazunov, Bizet műveiből. város, operett. zopránhangverseny. lma, Mozart: Su. kodalmából, Wag. er: Bűvös vadász, bránd, Rossini: Te. ános: Tavaszíhan-

Szerkesztőség és irodája
Strada Baron L. Pop (Brassai-ú.) 10
Telefon 9-77

Nyitni lehet (nyitandó) 197.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egy évre — — —
Félévre — — —
Negyedévre — — —
Egy hónapra — — —
Tér. 2. le. 8.

X. évfolyam 229. szám

1929. 231

Október 11. Péntek

5690 év Tisri 7

Ara 5 Lei

ÚJ KELET

ZSIDÓPOLGÁRSÁG NAPLÓJA

Közszóváltás hirdetések

Rudolf Mosse
S. A.

Str. Reg. Maria No. 36 Tel. 4-15

és a

Lloyd Express

Str. Geiz. No. 20. Telefon 14-55

Hirdetési irodák vesznek fel

Egy hadbíróági ítélet konzekvenciái

A kolozsvári hadbíróóság felmentett két törzstiszte. Ez még egymagában nem volna szenzáció. Hogy mégis vezércikkben foglalkozunk ezzel az ítélettel, annak az oka, hogy a szóbanforgó két törzstiszte évekkel ezelőtt a máramaroszigeti sorozóbizottság vezetője volt és ebbeli minőségükben kerültek a hadbíróóság elé. Annakidején heteken keresztül foglalkoztatta az ország egész közvéleményét ez a kérdés. Egy névtelen feljelentés arról informálta a hadügyminisztériumot, hogy Máramarosban több száz fiatalember illegális úton bujt ki katonai kötelezettsége alól. A hadügyminisztérium a feljelentés alapján vizsgálatot rendelt el és e vizsgálat következtében Máramaros területére öt évre visszamenőleg sorozási revíziót rendelt el.

Természetes, hogy a revízió elrendelése az érdekeltek körében óriási konsternációt keltett. Kétségtelen, hogy a hadügyminiszter rendelkezésének nem volt meg a kellő alapja. Hiszen a sorozási törvény szerint huszonegy esztendő korában kell valakinek katonai szolgálatra egészségileg alkalmasnak lenni. Ha valaki huszonegy, huszonkét, vagy huszonhárom éves korában egészségileg alkalmatlan katonai szolgálatra, úgy az a törvények értelmében mentes a katonai szolgálattól, még akkor is, ha például huszonnyolc éves korára szervezte annyira megerősödne, hogy azt a sorozási törvény a huszonegy éves ifjúnál megköveteli.

Ilyenformán a sorozási revízió nem igazságos és ha huszonnyolc-harminc éves fiatalbereket a revízió során alkalmasnak találunk, még nem jelenti azt, hogy huszonegy éves korukban is alkalmasok voltak és még nem engedett eszközökkel bujtak ki annakidején a katonai szolgálat teljesítése alól. A revízió csak akkor lett volna megbízható, ha a vizsgálat tényleg megállapította volna, hogy annakidején visszaélések történtek s a konkrét visszaélések alapján rendelték volna el a revíziót.

A hadügyminisztérium azonban a konkrét adatok híján is megtartotta az újraszorozást. Tudnivaló, hogy egy ilyen újraszorozás drákói szigorúsággal megy. Mégis a hetvenhat annakidején alkalmatlannak talált fiatalberek közül mindössze negyvenkettőt találtak utólag alkalmasnak, ezek közül is huszonhatot csak papiroson soroztak be, minthogy az újraszorozásra nem jelentek meg, a beosztottak közül pedig kilencet utólagosan kellett reformálni.

A besorozott ifjakat be is vonultatták. A legtöbb közülük katonai felmentésének birtokában megnősült, családot alapított és így rengeteg egzisztenciát tett tönkre az a revízió. Ezeknek az egzisztenciáknak a megmentése érdekében próbálták annakidején a máramarosi képviselők, valamint a Zsidó Parlamenti Klub a hadügyminisztériumot, a fent elmondott indokok alapján, rendelkezésük megmásítására bírni, majd amikor ez nem sikerült, azért interвениáltak, hogy az akkori sorozó-bizottság vezetőit állítsák bíróság elé. Erre azért volt szükség, mert csak a bírói eljárás tudta volna tisztázni, hogy történt-e visszaélés, vagy sem és így volt-e alapos indok a revízióra, vagy nem. A hadügyminiszter el is rendelte a vizsgálatot az akkori sorozási bizottság vezetői ellen, vád alá helyezték őket és tegnap a had-

bíróóság előtt kellett számot adniuk a vád tárgyává tett cselekményekért. A bíróság azonban fényes elégtételt adott a két törzstiszte. Maga a vezető ügyész kérte a két tiszt felmentését büncselekmény hiányában és így a hadbíróóság egyhangulag felmentő verdiktet hozott.

Ez a felmentő ítélet azonban nemcsak a két törzstiszte, hanem az utólagos revízió során besorozott fiatalbereket re-

habilitálja. Hiszen ha a két törzstiszte nem követett el büncselekményt, akkor nem bűnösök az utólag alkalmasnak talált fiatalberek sem, vagyis a felmentő ítélet tanúsága szerint, nem illegális úton bujtak ki katonai kötelezettségük teljesítése alól. Tényleg alkalmatlanok voltak annak idején. Ezt ismeri el a hadbíróóság tegnapi ítélete. Az egyetlen bűnük az, hogy öt, vagy hat esztendővel soroztatásuk után

egy új bizottság alkalmasnak találta őket. Ez azonban nem lehet ok arra, hogy ezért most férfikorukban teljesítsék azt a katonai szolgálatot, amelyre annak idején nem voltak alkalmasok.

A hadbíróóság verdiktjének konzekvenciája mellett nem lehet szó nélkül elmenni. Az illetékes hatóságokon van a sor, hogy ennek az ítéletnek végső következtetéseit levonják.

A régens választás érdekes kulisszatitkai

Stere fellépése miatt nem választották Mária királynét vagy Presan tábornokot régensül

A „Curentul“ érdekes leleplezései a régensválasztást megelőző izgalmas tárgyalásairól

București-Bukarest, október 10. (Az Új Kelet tudósítójától.) Sărățeanu kuriai tanácsosnak régenssé való megválasztása széles körökben keltett nagy meglepetést. Buzdugan régens halála óta több név is került forgalomba a régenstanács megválasztására, de ezek között még csak véletlenül sem bukkant fel az alacsony természetű, ovikkes, ezüstoshajú kuriai tanácsos neve. Márkásabb s a politikai életben exponáltabb nevek állottak az utolsó pillanatig a kombináció, a kulissza mögötti és a nyilvánosság előtt folyó tárgyalások homlokterében. Különösen Mária királyné és Presan tábornok neveit emlegették Buzdugan utódjául. Hogy a két nap vajdó eseményeiből mégis Sărățeanu kuriai tanácsos neve került ki, annak történetét a bukaresti „Curentul“ a következőkben beszéli el:

Már a válság első napjaiban, — írja a Curentul — Presan tábornok neve került az előtérbe, aki a háború alatt a román hadsereg vezérkari főnöke volt, aki a háború után politikai pártvezeték fölé tudott emelkedni. Az ő neve volt az összes ajánlás az összes lelküismeretekben. A kormány a két régens elé terjesztette Presan tábornokot, akik azonban ezt a jelölést megmagyarázhatatlan határozattal visszautasították. Constantin Stere fáradhatatlan kulissza mögötti áskálódása akadályozta meg Presan megválasztását. Stere Mária királyné mellett foglalt szokatlan lelkeséggel állást, hogy bosszút álljon Presan tábornokon, aki kivonult a szenátusból, midőn Stere jogszerinti szenátorrá proklamálták. Stere-nek sikerült Prezant elgáncsolni anélkül azonban, hogy ugyanakkor sikerült volna Mária királyné jelölését diadalra vinni.

meg a parlamentben. Rendkívül ideges volt és hangosan jelentette ki a folyosón, hogy teljes erejéből harcolni fog Mária királyné megválasztása ellen és Presan tábornok jelöltsége mellett. Stere komor arccal járkált fel és alá a folyosón és nyíltan Mária királyné mellett agítált. Néhány nemzeti parasztpárti képviselőnek, akik ellenérveket hoztak fel a királynéval szemben, ezt kiáltotta oda.

Mihály király proklamálásánál ellenkezni akartak, de én megakadályoztam ebben benneteket és kiderült, hogy nekem volt igazam; csináljatok, amit akartok, de tudjátok meg, nagy hiba, hogy nem választjátok meg Mária királynét a régenstanácsba.

A parlament folyosóján ezalatt a hosszú várakozás következtében a legfantasztikusabb verziók kerültek forgalomba. Már-már az a hír járta, hogy a két régens beadta lemondását, mert a kormány szembeállt Mária királyné jelöltségével. Ebben az atmoszférában jelent meg a parlamentben D. E. Joanitescu, aki általános izgalom közepette jelentette be, hogy az új régenst Constantin Sărățeanu személyében jelölte ki a kormány. Néhány perc múlva megérkezett Maniu is, rövid megbeszélést folytatott Iorga professzorral és Lupuval, majd kezdetét vette a történelmi nevezetességű régensválasztó gyűlés.

Miért nem lett Mária királyné régens

A választás előestéjén a helyzet még mindig meglehetősen bizonytalan volt. Mária királyné, akit Miron Cristea patriarcha és Miklós herceg régensnek támogattak, kérte a régenstanácsba való beválasztását. E kérés ellen nemcsak alkotmányjogi megjegyzések merültek fel, mint például az, hogy a román alkotmány nem engedi meg nőnek a királyi hatalom gyakorlását, — de politikai természetű megfontolások is. Az összes pártvezeték, de a parlamenti többség is az ellen volt, hogy a dinasztia Mária királyné és Miklós herceg révén többségbe jusson a régenstanácsnál.

Minthogy Mária királyné jelölését a kormány nem utasíthatta vissza, Maniu elhatározta, hogy személyesen kíséri meg lebeszélni Mária királynét a régenstanácsba való belépés tervéről. Reggel kilenc órákor, mikor az összes miniszterek frakkban és kitüntetésekkel várták az éjjel megszakított minisztertanács folytatását, Maniu autón a cotrocenii királyi palotába hajtatott, ahol Mária királyné és Miklós herceg azonnal fogadták. Az audienca másfél óráig tartott és drámai lefolyású volt. Végül Mária királyné csakugyan lemondott jelöltetéséről, de azt a feltételt támasztotta, hogy Presan tábornokot se válasszák meg. Itt győzött Stere,

aki a szenátusból való kivonulása óta halálos ellensége lett Presan tábornoknak.

Maniu eredményes missziója

Féltizenegy volt már, midőn Maniu elhagyta a cotrocenii palotát. Felhajtatott a Mitropolia dombjára, ahol a patriarcha lakása és a parlament van. A képviselőházban remegő izgalommal várakozó képviselők és szenátorok közül egyesek észrevették, midőn Maniu belépett a régenspatriarcha lakásába, ami még fokozta az izgalmat. Husz perccel maradt Maniu Miron Cristea régens-patriarchánál, majd visszatért a Clopotari Vechi-utcában lévő lakására, ahol már várták a miniszterek. Maniu néhány szót váltott minisztereivel. Tizenegy óra volt, midőn a kormány tagjai tudomásul vették, hogy a miniszterelnök a választással Sărățeanu kuriai tanácsosnál állapodott meg.

Stere agítál a parlament folyosóján.

A Kamarában ezalatt az idő alatt halatlan izgalomban várták a minisztereket és minden peronyi késés csak növelte az idegességet. Féltizkor megjelent a folyosón Mirtó belügyi alminiszter, de a parlament terek hiába vették körül: Mirtó sem tudott többet náluk. Tíz órákor Iorga jelent

A berlini orosz templomot elárverezik.

Berlin, október 10. Tragikus körülmények között került ma végrehajtás alá az orosz emigránsok által épített új pravyoszlav templom. A lefoglalást a Genfer Bank kérelmére rendelte el a bíróság. A templom építői száznegyvenezer márkával tartoznak a banknak, amelyet nem tudnak megfizetni. A mára kintzött árverésen Tichon patriarcha érseki ornátusban jelent meg papjai kíséretében. Az egész orosz kolónia megjelent a templomban és az ősz érsek könnyezve könyörgött a bíróság kiküldöttjének, hogy ne szegyenítse meg az ortodox egyházat ezzel az árveréssel. Hosszas tárgyalások után a bank képviselője végre beleegyezett, hogy egy rövid haladékot ad. A berlini oroszok kétségbe vannak esve, mert nagyon kevés kilátás van arra, hogy a halasztási határidő lejártáig sikerül összehozni a bank követelését.

Leleplezések

Utazó urak figyelme! Vajdahunyadon a Central-szállodát teljesen átalakítva október 15-én átvettem. Pontos szita kiszolgálás. Hírnő hazikoszt. Utazó uraknak nagy kedvezmény.

ORGALMAS helyen vezetett fűszerüzlet aktárral és berendezéssel együtt nov. 1-ig átadó. értekezni Nagyramos-ucca 5 háttérvidencsánál.

os!
CARPATI
Piaja Amzel

száll. központi fűt. kényelmes áron. Hírnő bármely irány. kedvezményben részes.

oljon

nyát
árut
rikót
nek pulovert
n sálát
nhálóinget
u nadrágot
nek harisnyát

n
iló
BE

em nézte
terakat!
atott árak!

BE
finand 19
et mellett

Az osztrák reakció pénzügyi veresége

A Bodenkredit mint politikai halott

Bécs, október 10. Egy bank, ha összeomlik — hüllani a zuhanást. Legalább is az idegenben. Különösen egy ilyen bank, mint a Bodenkreditanstalt, mely annyi ipari üzemmek volt az ura. A gépek és az ekzsztenciák a levegőbe emelkednek és lecsapódnak, irtózatok puffanások... De nem erről van itt szó, hanem arról, hogy az egész osztrák kormányzati reakció, a seipelizmus és heimwehrizmus pénzügyi konstrukciója roppant össze itt. Mikor az osztrák Heimwehr-faszizmus szeptember 29-ére kitézte a polgárháborút, akkor ennek a nagy homlokzatu cselekedetnek a falai mögött már készen volt az, ami most bekövetkezett. És a diktatúra való törekvés forszírozott tempója a finanszírozás összeomlásából való menekülés volt a diktatúra zürzavarába, ahol talán az államkassza is birtokba vehető. Mert az összeomlás, mely a Bodenkredit bukásában lefelé gördülőben volt,

a Heimwehr-faszizmus eddigi finanszírozásának összeomlását is jelentette.

A pénzügyi összeomlásból a diktatúrába való menekülés volt az a legnagyobb gondolat, mely az osztrák faszizmusból kihajtott. De ezt a zsenialitást már nem lehetett végrehajtani.

Most, hogy a Bodenkredit összeomlva fekszik, mint valami halomradótt többemeletes palota, meglátszik minden, ami ebben a nagy házban volt. Az osztrák polgári reakció egész rendszere torkolt a maga korrupciójával ebbe a bankba, mely megfordított irányban viszont finanszírozta ezt a korrupciót. Ez a korrupció nem volt elszigetelt jelenség; nem is állt összefüggésben események változataiból, hanem meglehetősen egyforma jeleket mutatott, melyekből nyilvánvaló volt, hogy az osztrák polgári reakció korrupciója bizonyos lejátszódási formákra tipilázódott.

A típus születése, élete és bukása a következő állomásokat mutatja: 1. Nemzeti fezőr politikusok fajradelmi mozgalomból egy bankot nemzettek életre. 2. A bankot az állam mindenféle kedvezményeivel mevkülönbötetett intéztette emeli. 3. A bankot háromféleképpen tönkreteszik: a) a reakció mozgalmait finanszírozzák; b) önmagukat finanszírozzák; c) a bankot vagy spekulációkkal, vagy rossz üzletekkel, vagy túlságos önfinszírozással kifosztják és megbuktatják.

A reakció egész rendszerébe vannak beépítve ezek a bukásra ítél bankok,

mert hiszen ezek a pénzintézetek nemcsak azt a pénzt jelentik, mely bennük dolgozik, hanem mindazokat az embereket és függelékeiket is, melyek velük, nekik, általuk élnek.

A keresztényszocializmus államtöbbségi rendszere tehát az ilyen pénzintézetek egész sorozatába volt beleépítve, mint ahogy egy vár az erődök láncolatából áll.

Hogyha az ilyen intézmények egyike-másika összedől, az egész rendszer volt veszélyeztetve. Minthogy pedig a rendszert a maga emberei föllátozni nem akarták, inkább föllátozták az államot, valószínűleg abból a matematikából indulva ki, hogy az állam többet kibír, mint a rendszer.

Kellett egy pénzintézetet találni, mely az államnak a rendszer javára való föllátozását hajlandó leszámítani.

A tranzakciók egész láncolatáról volt szünetlenül szó, mert a reakció pénzügyi balesetei, botrányai és csuf összeomlásai lépten-nyomon követték egymást.

Az államérdeknek pártérdekre való átszámítását a keresztényszocialista reakció a Bodenkreditanstalttal végeztette el.

Ha egy bankintézet nem akar öngyilkosságot elkövetni, meg kell magát kérdeznie, meddig tud magába fölvenni bukkott bankokat és vállalatokat? Mikor a Bozel-bank megbukott, az állam a legnagyobb nyilvánosság előtt, a szocialista kritika pergőtüzében közvetlenül a bank vagyonából, közvetve a Póstatakarék számlájára a nemzeti vagyontól fizette

meg a Bodenkredit jó szolgálatait. Még csak nem is burkolt, de egészen nyilvánvaló nagy ajándékozás történt a nemzeti vagyontól számlájára. De ez nem az egyedüli ajándék volt a közvagyonból! A Bodenkreditben azonban még ez sem segíthetett. A reakció egész rendszerének, elhibázott vállalatoknak, a Heimwehr-puccsizmushoz a földalatti finanszírozása több volt, mint amennyit az ajándékok jelentettek. Nyilvánvalóvá lesz, hogy a seipeli koncepció nemcsak azért ragaszkodott a Heimwehrhez,

mert ütökártyát jelentett a szocializmus ellen. Még mélyebb, még fundamentálisabb okai

voltak ennek. A Heimwehr nem különálló reakciós intézmény volt! A Heimwehr az egész seipeli reakció lényeges alkotó része. Olyan szervezesen össze volt növe ez a kettő, hogy az egyiknek bukása megbuktatta volna a másikat is. A két akció vonal: reakció, Heimwehr, végeredményben befutott a Bodenkreditbe. Ez a bank,

a Bodenkredit volt az összefoglaló pénzügyi konstrukció, melyben a reakció egész korrupciórendszerét beletornyosodott.

Nem egy banknak a bukásáról van tehát szó, melyet a Nemzeti Bank az államvagyon veszélyére annyira istápol, hogy a váltótárca kétszeresét vette fel tőle. Sokkal többről van szó. Szétesett az osztrák reakció pénzügyi szerkezete. Hogy ez magának a reakciónak bukását is jelenti-e? Pozíciói most mindenesetre meg vannak rendülve!

Szigoru házassági törvény készül Angliában

Megakrják akadályozni a szellemileg gyöngék házasságát

London, október 10. Az angol egészségügyi hatóságokat régóta foglalkoztatja már az elmebeteg kérdés. Angliában évről-évre veszedelmesen növekszik az elmebeteg és gyöngelműjűk száma és már a legkülönbözőbb javaslatok merültek fel ennek a szomorú szaporodásnak a megállítására, míg most az angol egészségügyi minisztériumnak az a bizottsága, amely az elmebetegkérdéssel foglalkozik, megszabásu tervezetet dolgozott ki. A tervezet azt ajánlja, hogy hozzanak törvényt, amely megtilja a szellemileg gyöngék embereknek házasságát.

Nem a szemmel láthatóan kretenekről és idiotákról van itt szó, mert hiszen ezeket amugy is intézetekben kezelik. Vanak azonban imbecilis típusok, valamint moral insanityben szenvedő emberek, akik aránylag türethetően megállják a helyüket műhelyükben vagy hivatalokban és őket senkiksem ellenőriz. Vannak egészen gyöngé idegzetű emberek, akik hirtelen izgalomukban képesek gyujtogatni, vagy embert ölni, vannak nagy számmal olyanok, akiknek nem élete egészen abnormalis. Ezek akadálytalanul házassodhatnak

és gyermekeik természetesen sokkal betegebbek, sokkal degeneráltabbak lesznek, mint ők és előbb-utóbb tébolydában vagy fegyházban végzik.

A bizottság statisztikája szerint háromszázezer olyan elmebeteg és gyöngelmű ember él ma az angol társadalomban, akiket feltétlenül zárt intézetben kellene elhelyezni.

Van ezenkívül kétszázezer olyan szellemileg és erkölcsileg gyenge egyén, akinek intézeti elhelyezésre nincs szüksége, azonban szaporodásukat feltétlenül meg kell akadályozni.

Régebben olyan indítványok hangzottak el, hogy ezeket az embereket sterilizálni kell tenni. Az angol egészségügyi minisztérium kiküldött bizottsága azonban ehelyett helyesebbnek tartaná a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatot. A vizsgálat alapján az arra alkalmatlanokat szigoruan el fogják tiltani a házasságtól.

Az egész angol közvélemény helyesli ezt a tervet és valószínű, hogy a kormány hamarosan ilyenirányu törvényjavaslatot is fog a képviselőház elé terjeszteni.

Lehetetlenné teszi az ügyvédek munkáját a kolozsvári járásbíróág új rendelkezése

Az ügyvédi kar festületileg készül tiltakozni a sérelmes intézkedések ellen

Cluj-Kolozsvár, okt. 10. (Az Új Kelet tudósítójától.) Rövid időközökben a kolozsvári városi járásbíróágban a kolozsvári ügyvédek a kínos meglepetések egész sorozata érte. A maga csekélyszámu személyzetével és a pár, szük szobába összehúzólt hivatalaival, a kolozsvári járásbíróág különben sem az a hely, amelyről objektíve sok jót lehetne elmondani. A járásbíróágok már évek óta inkasszálják az ügyvédektől az önkéntes taxákat s egész valószínű, hogy ezekből a taxákból idők során egész maig meglehetősen szép summa kerekedett már ki, a személyzet hiányosságát azonban maig sem sikerült reparálni.

A kolozsvári ügyvédek minden bírósági ügyet a legapróbb aktamásolásig egyedül kell elvégezzenek,

maga a járásbíróág egy egyszerű iktatóhivatallá változott, ahová az ügyvédek csak aláírati és iktatni viszik ügyes-bajos dolgaikból eredő okmányait. Ezekhez az annálhálkhoz néhány nap óta még egy újabb rendelkezés kibocsátása is hozzájárult, amely a kolozsvári ügyvédtársadalomban a legszörösebbkörű elégedetlenséget váltotta ki.

A kolozsvári járásbíróágban, mint ismeretes, minden hét keddjén van felvételi nap. A szük, sötét folyosókon reggel 8 órakor az ügyvédek és az irodai személyzet egész hatalmas tömege tolong egymás hegyén-hátán és várja a kiküáltást. Mindenütt másutt ezt a kiküáltást egy külön teremben intézik el. A kolozsvári járásbíróág azonban oly szük, hogy ezt a bár formai, de végeredményében nagyon fontos aktust a folyosókon kénytelenek elintézni.

A kolozsvári ügyvédi kamara régebben interveniált is ezen lehetetlen állapotok miatt, azonban eredménytelenül. A kolozsvári ügyvédek végül is hozzászótkak ezekhez az állapotokhoz és amelyik tehette, az egy segített magán, hogy az irodakissaszonját, vagy jogászát küldte el maga helyett a bíróságra, hogy helyette lejelentkezzen. Így folyt ez évtizedeken keresztül, míg végül a legutóbbi perfelvételnél a városi járásbíróág vezető bírójára egy oly intézkedéssel lepte meg az ügyvédeket, amely mindenfelé a legkínosabb feltűnést keltette.

Minden előzetes bejelentés nélkül egy rendelkezést bocsátottak ki, amelyben szigoruan meghagyták

a kiküáltást végző jegyzőnek, hogy csak az ügyvédek és jelöltek személyes jelentkezését vegye figyelembe.

Az ügyvédi irodák alkalmazottai, akik mit sem sejtve jelentek meg a bíróságon, hogy főnökük helyett lejelentkezzenek, legnagyobb meglepetéssel vették tudomásul, hogy jelentkezésüket egyáltalán figyelembe sem veszik. A főnökük aktáit pedig egymás után teszik szünetelőbe, illetőleg róják ki rájuk a súlyos összegetek kitévő mulasztási illeteket. Hogy a keddi napon ez a valóban teljesen érthetetlen intézkedés milyen károkat okozhatott az ügyvédeknek, de legfőképpen a képviselt feleknek, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy egy ilyen keddi napon körülbelül 200 ügyben szoktak kitűzni perfelvételt, ezeknek azonban csak egy igen csekély része kerülhetett ezen meglepetés-szerűen jött intézkedés következtében le tárgyalásra. Munkatársunknak különben alkalma volt egy tekintélyes kolozsvári ügyvéddel beszélgetést folytatni, aki a következőket mondotta:

— A kolozsvári ügyvédek — mondotta informátorunk — teljesen tájékozatlanok afelől, hogy tulajdonképpen milyen intenciók is vezethették az illetekeseket akkor, amikor ezen sérelmes intézkedéseket kibocsátották. Az egész egy sikanériának tűnik, amely csak egy tulntengő formalizmusra hajlamos agyban születhetett meg.

A kolozsvári ügyvédi kamara meg fogja tenni minden valószínűség szerint a szükséges lépéseket, hogy ezen intézkedést visszavonassa.

A járásbíróág vezetői ugyan a perrendtartás előírásaira hivatkoznak, azonban már csak azért is alaptalanul, mert hiszen a perrendtartás említett paragrafusa teljesen egy perreig sem volt érvényben. Az usus, az mindvégig az volt, hogy az ügyvédek helyett nemcsak ügyvédjelöltek, hanem az irodaszemélyzet közül bárki jogérvényesen jelentkezhetett. Különben is — fejezte be nyilatkozatát informátorunk — az egész intézkedés homlokegyenest ellenkezik épen a perrendtartás intencióival, mert ez a tulzásba vitt, rideg formalizmus nemcsak, hogy nem segíti elő a folyamatban levő perek gyors likvidálását, hanem egyenesen gátolói a gyors procedurának.

Zsidó Színház — ירושלים תל אביב

★

Stramer S.

amerikából visszaérkezett társulata játszik

Marosvásárhelyen

Oktober 14-től 20-ig a zsidó Kulturházban

★

Temesváron

Oktober 22-kétől a városi színházban

Felmentettek egy ellenséghez való pártólással vádolt katonát, aki úgy került fogságba, hogy megkönyörült egy sebesült katonán

Bucuresti—Bukarest, október 10. (Az Új Kelet tudósítójától.) A bukaresti hadbíróágban ma délelőtt megható jelenetek közepette tárgyalták Joan Muzicanu köz-katonára perét, akit a háboru alatt az ellenséghez való dezertálással vádolt meg a katonai ügyészség. Muzicanu kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy Dorna közelében felderítő járőrszolgálatot végzett néhány társával, midőn egy jajgató, sebesült magyar katonát vett észre. A magyar katonára vizet kért, mire megállott és kulacsából inni adott a sebesültnek, majd sebeit is bekötözte. Társai ezalatt tovább mentek, ő pedig vállára vette a sebesült magyar katonát, hogy a kötöző helyre vigye. Utközben ellenséges járőr elfogta. A hadbíróág rövid tanácskozás után felmentette a katonát.

Ez aztán a Móka

Megjelent a **Róka** ★★ 20 oldal 6 lei

Péntek, 1929 október 11

A liber

A régens sze

Bucuresti-Bukarest ellenzéki sajtó folyt regensválasztás ellen liberális párt felhívással vádolja a kormányt követett el, m a hatalom gyakorló államcsinyt követett megválasztásával. A lorgát, akiről azt a regensválasztó gyűléstette Mária királyné tónusban számol be nemzetgyűlés lefolyását hogy a diplomáciai tíz órától 12 óráig vámi és Maniu választ gyönyörködni. A pártokban szürke utca raszti ingekben jelen választáson.

Az „Ordinea”, Tar cu lapja, amely a leg legdurvább hangnem hónapok óta a kormány közlő, amelyen terite Vaida, Mihai Popoviu ünek. Utóbbi épen a következőket mond „Isten éltessen sógó ségére!”

Az „Ultima Ora” vazattal foglalkozik, roly extrónörökösre választás során. A l rálisok között Buzdu után főleg azért tárt mert attól tartottak, Károly, extrónörököst nácsba beválasztani. azonban — írja a n i u, a meglepetések tudott volna titokban roly herceg visszahá sor kerülhetne egyébtan és az összes párt val történe.

A „Lupta” ugyan foglalkozva, a követi Io r ga beszédében nak lehetőségét, ha aktust revizio alá ve morális csoda történi

Örök nyug Buzdugan

A Buzdugan kopor szállító vonat ma regg zett Faraoani állomásr egy ágyutalpra helyezt a halotti menet a cs

Utólérhetetlen! Tar

ZEP

fatüzelésű, légfűtéses.

10 kiló FÜ

egy normál letesen fűtenek. Legtaka kusabb fűtés. — Arla

Szántó Dez

redőny- és kályha Kályha sepsiszentgyörgyi kiállt lettek kúttutve. — K lerakat az összes vid **Acéllemezredőnyök! Ess** Helybeli főbiz Vasudvar, Bab Str. Regina

A liberálisok és averescanusok támadják a régensválasztást

A régens személyét sem kiméli a liberális sajtó kampánya. Elföldelték Buzdugan régens holttestét

București-Bukarest, október 10. Az ellenzéki sajtó folytatja támadásait a régensválasztás ellen. A „Viitorul”, a liberális párt felhivatalosa, továbbra is azzal vádolja a kormányt, hogy államsínyt követett el, midőn magára vette a hatalom gyakorlását és ugyancsak államsínyt követett el az új régens megválasztásával. A lap élesen támadja a regát, akiről azt állítja, hogy a régensválasztó gyűlésen durván megsértette Mária királynét. A lap irónikus tónusban számol be a régensválasztó nemzetgyűlés lefolyásáról és elmondja, hogy a diplomáciai kar tagjai délelőtt tíz óráig voltak kénytelenek várni és Maniu választottjainak hátában gyönyörködni. A parlamenterek közül többen szürke utcai ruhában és paraszti ingekben jelentek meg a régensválasztáson.

Az „Ordinea”, Tancred Constantinescu lapja, amely a legközönségesebb és legdurvább hangnemben támadja már hónapok óta a kormányt, karikatúrát közöl, amelyen terített asztalnál Maniu, Vaida, Mihai Popovici és az új régens ülnek. Utóbbi éppen poharát emeli és a következőket mondja a régensnek: „Isten éltesen sógor, pártunk egészségére!”

Az „Ultima Ora” azzal a kilenz szavazattal foglalkozik, amelyeket Károly extrónörökösre adtak le a régensválasztás során. A lap szerint a liberálisok között Buzdugan régenshalála után főleg azért támadt nagy pánik, mert attól tartottak, hogy a parlament Károly extrónörököst fogja a régensválasztásba beválasztani. Egy ilyen tervezet azonban — írja a lap — még Maniu, a meglepetések nagy mestere, sem tudott volna titokban tartani. Ha Károly herceg visszahívására valaha is sor kerülhetne egyébként, úgy ez nyilván és az összes pártok hozzájárulásával történe.

A „Lupta” ugyanezzel a kérdéssel foglalkozva, a következőket írja:

„A rega beszédében nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a január 4-iki aktust revízió alá vegyék „ha valami morális csoda történik”.

Örök nyugalomra helyezték Buzdugan régensét

A Buzdugan koporsóját vivő halottszállító vonat ma reggel 8 óra előtt érkezett Faraonai állomásra. A koporsót itt egy ágyútalpra helyezték, mire megindult a halotti menet a családi sírbolt felé.

Utólérhetetlen! Tartóssága örökös!

fatüzelésű, légfűtéses, folytonzó kályha 10 kiló fával **FÜT 24** órán át egy normál szobát.

Nagyobb típusok 3-4 szobás lakást is egyenletesen fűtenek. Legtakarósebb leghigiénikusabb fűtés. — Arlapot díjtanul küld

Szántó Dezső és Fia redőny- és kályhagyára Oradea.

Kályhánk sepsiszentgyörgyi kiállításán aranyéremmel lettek kitüntetve. — Kályhánkban állandó lerakat az összes vidéki városokban.

Acéllemezredőnyök! Esslingeni faredőnyök! Helybéli főbizományos:

Vasudvar, Babos et Comp. Str. Regina Maria 21.

Elöl a koszorukat vitték, azután a gyászkoesi jött, majd a család tagjai, a kormány, a méltóságok és a hadsereg. A menet két és fél kilométer hosszú utvonalon jutott el a most épített kriptához, itt újabb gyászszertartás volt, majd a katonazenekar gyászindulója mellett elhelyezték a családi sírboltba. A kormány

tagjai, valamint a különvonat többi utasai azután visszaindultak Bukarestbe.

Felesküszik a hadsereg az új régensválasztásra?

București, október 10. (Rador.) A Dreptatea a kormány hivatalos jelentése szerint a hadsereg holnap délelőtt egy idő

pontban esküszik fel az új régensválasztásra. Az eskütétel a szokásos ünnepélyes formák között fog lefolyni. Ugyancsak holnap délelőtt fogják jegyzőkönyvbe foglalni a kormány lemondását, amely az új régens megválasztása után, a politikai szokásoknak megfelelően megtörtént és amelyet a régensválasztás természetesen nem fogadott el.

Az Adeverul ma délután megcáfolja azt a hírt, hogy a hadsereg új hűségkötést tesz a régensválasztásnak, mert ez a formalitás szükségtelen. Tekintettel azonban arra, hogy a Dreptatea, a nemzeti-parasztpárt lapja közölte a hírt, a cáfolat megerősítésére vár. Ugyanígy áll a kormány formális lemondásának híre is.

Felosztották a 25 milliós iskolasegélyt

A Zsidó Parlamenti Klub interveniált a sérelmes felosztási kulcs ellen

București-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásügyi miniszteriumban ma délelőtt megtörtént a kisebbségi iskoláknak megszavazott 25 millió lejes államsegély elosztása. Az elosztás a következő kulcs szerint történt meg:

Római katolikus iskolák	29	százalék
Református	20	"
Zsidó	17	"
Unitárius	7	"

Bulgár 3 " Mohamedán 2.25 " A fennmaradó 25 százalékot ruthén, ukrán stb. kisebbségek között osztották fel. Az elosztás az iskolák és tanerők száma szerint történt, de nem vették figyelembe a lélekszámot, a tanulók számát és az adófizetés arányát is és éppen ezért sérelmet jelent az ország zsidóságára, amelynek parlamenti képviselői ma megjelentek a közoktatásügyi miniszteriumban és

energikusan tiltakoztak a kormány által alkalmazott elosztási kulcs ellen.

A zsidóság százaléklának megállapításánál 153 iskolát vett figyelembe a közoktatásügyi miniszterium, melyek a következőképpen oszlanak meg: regát 70, Erdély 32, Bukovina 14 és Besszarábia 37 iskola. A zsidó tanerők országgrészek szerint a következőképpen oszlanak meg: Regát 340, Erdély 102, Bukovina 17, Besszarábia 130 zsidó tanerő.

Miért nem kaptak újévkor szabadságot a Bihar megyében gyakorlatozó zsidóschimbások

A hadügyi államtitkár az intervenáló Fischer Tivadarnak kijelentette, hogy csak tévedésről lehet szó és megindítják a vizsgálatot

București-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő ma délelőtt megjelent a hadügyminiszteriumban és tiltakozott az ellen, hogy a Biharpüspöki hadgyakorlatozó zsidóschimbásokat nem szabadságolták roshasono két napjára és azt is megtagadták tőlük, hogy jomkippurra felmentessék őket a katonai szolgálat alól. A hadügyminiszter távollétében Gorski tá-

bormok-hadügyi államtitkár fogadta Fischer Tivadart. A zsidó képviselő megkérdezte az államtitkárt, hogyan történhetett az meg, hogy a zsidó katonák a legnagyobb zsidó ünnepen nem kaphattak szabadságot.

Gorski tábornok válaszában leszögezte, hogy a hadügyminiszterium körrendeletileg adott utasítást a hadtestparancsnokságoknak, mint minden esz-

tendőben, a zsidó katonák szabadságolására. A biharpüspöki esetben csak félreértésről lehet szó. A zsidó képviselő kérésére kijelentette a hadügyi államtitkár, hogy vizsgálatot fog indítani annak megállapítására, kit terhel a felelősség azért, hogy több mint háromszáz zsidó huszárnak katonai szolgálatot kellett végezni roshasono két napján.

Hoover és MacDonaldd tárgyalásai garantálják a leszerelést

Az amerikai-angol megegyezés folytán nem lesz megkülönböztetés hadviselő és semleges állam között. Hoover Londonban visszaadja MacDonaldd látogatását

Washington, október 10. Az angol-amerikai flottaeszerelési tárgyalások teljes sikere all a világpolitika irányító érdeklődésének előterében. A világsajtó, tekintet nélkül pártállására, behatárolt és jelentőségének megfelelően méltatja a nagy eredményt. A nagy eseményről az alábbi tudósítók számolnak be:

Washingtoni jelentés szerint a Hoover és Macdonald által közösen kiadott új nyilatkozat bejelenti a tárgyalások eredményes befejezését. A két államférfiúnak sikerült a két hatalom egymásközi barátságos viszonyát kimélyíteni. Megállapodtak abban is, hogy világpolitikájuk összes kérdéseiben közös irányelvül fogadják el a Kellogg-egyezményt, noha Amerika nem akar az európai kérdésekbe avatkozni s Anglia viszont együtt akar haladni a többi európai nemzetekkel.

Hoover és Macdonald eszmecsereje révén a két hatalom álláspontja olyan közel került egymáshoz, hogy az előző leszerelési konferenciák kudarca a londoni értekezleten már eleve is elhárítottnak tekintethet.

A két államférfi a nyilatkozatban meg annak a reményének ad kifejezést, hogy népeik is egyetértenek velük abban, hogy a világbékét békés eszközökkel kell biztosítani. Nem az volt a céljuk, hogy Amerikát és Angliát elkülönítsék, hanem hogy még szorosabbá tegyék az együttműködés lehetőségét a többi népekkel a világbéke érdekében.

Több eredmény, mint amennyit reméltek.

Washington, október 10. Macdonald angol miniszterelnök az angol laptudósítók előtt kijelentette, hogy Hooverrel folytatott tárgyalásai több eredményt hoztak, mint amennyit remélt. Az angol miniszterelnök az eddig ismert kérdéseken kívül kiemelte annak fontosságát, hogy sikerült megegyezésre jutnia Amerikával a Kellogg-egyezmény szélesebbkörű értelmezése és gyakorlati alkalmazásának módjai tekintetében.

A londoni Times méltatja a tárgyalások világpolitikai jelentőségét és azt hangoztatja, hogy az amerikai-angol megegyezés folytán most már

a jövőben nem lehet szó hadviselő és semleges államok megkülönböztetéséről,

mert a Kellogg-egyezmény kizárja a háborút s az a fél, amelyik ennek intézkedései ellenére is hadat indít, háborus viszonyba kerül a Kellogg-egyezményt aláírt összes többi államokkal.

Amerikai vádak Hoover ellen.

Newyork, október 10. Hoover ellenfeleinek sajtója azzal vádolja meg az elnököt, hogy kapitulált Macdonald előtt s szem elől tévesztette az amerikai érdekeket. A megegyezésnek a tengeraltjárókra vonatkozó pontjával kapcsolatban a demokrata lapok felvetik a kérdést, hogy e pontnak a meg-

egyezésbe felvételére mi okból volt szükség amikor ugyanis előre tudhatták, hogy lesznek a konferencián olyan hatalmak, amelyek nem egyeznek majd bele a tengeraltjárók eltörlésébe.

Demilitarizálják az angol szigeteket.

Páris, október 10. A Matin és a londoni Daily Herald tudósítójának közlése szerint Amerikában hire jár, hogy Hoover a jövő évben Londonban vissza fogja adni Macdonald látogatását.

Newyork, október 10. Az Evening-post közlése szerint Macdonald közelebről loyaltása jeléül fel fogja ajánlani Amerikának a Bermudák, Jamaica és Halifax katonai és tengerészeti támaszpontjainak demilitarizálását.

A „speciális” francia szempontok.

Páris, október 10. Politikai körökben a flottaeszerelés kérdésével kapcsolatban utalnak arra a speciális helyzetre, amelyben Franciaország van. Földrajzi fekvése, hosszú tengerparti vonala és távoli gyarmatainak védelme szükségessé teszik, hogy a kormány arányszám-nagyobbítást kérhessen a londoni konferencián. Beavatottak szerint ezért történt, hogy a tegnapi minisztertanács még általánosságban sem döntött a londoni megfigyóra adandó válaszjegyzék felől.

Ugy tudják, hogy a jegyzéket egy héten belül aligha küldik el Washingtonba és Londonba.

1929 október 11

jegyzőnek, hogy deki és jelöltek kezését vegye figyelembe.

alkalmazottai, akik meg a bíróságon, ett lejelentkezzenek, ezzel vették tudomásukat egyáltalán fi...

A főnökük aktáit szeszik szünetelőbe, ilx a súlyos összegeket tétet. Hogy a keddi teljesen érthetetlen rokat okozhatott az öképen a képviselt a bizonyítja jobban, keddi napon körül-ktak kitűzni perfel-ban csak egy igen tett ezeu meglepetés-és következőben le-sunknak különben st folytatni, aki a ta:

gyvedek — mondotta esen tájékoztatlanok sepen milyen inten-illetékeseket akkor, intézkedéseket ki-esz egy sikanériának tultengő formaliz-n szülehetett meg.

édi kamara meg en valószínűség éges lépéseket, zkedést vissza-sa.

ugyan a porrend-rtóznak, azonban talanul, mert hiszen ti paragrafus tény-em volt érvényben. g az volt, hogy az szek ügyvédjelöltek, zket közül bárki jog-etett. Különbben is-át informátorunk — mlokegyenest ellen-ártás intencióival, tt, ridég formaliz-em segíti elő a fo-gyors likvidálását, lói a gyors proce-

er S. kezett társulata

rhelyen ol 20-ig rkházban

áron árosi színházban

ellenséghez adólt katonát, gba, hogy meg-esült katonán

október 10. (Az A bucaresti had-megható jelenetek an Muzicanu köz-áboru alatt az el-ssal vádolt meg a Jeanu kihallgatása hogy Dorna kö-zolgalatot végzett egy jalgató, sebe-tett észre. A ma-mire megállott és sebesültnek, majd ai ezalatt tovább a vette a sebesült a kötöző helyre ges járőr elfogta. esközés után fel-

A szervezkedő gonosztevők

Ki tagadhatná, hogy jelen korszakunkat a szervezkedés láza tartja izgalomban. Fél századdal ezelőtt, amikor még az egyéniség kultusza adta meg a kor jellegzetességét, — az emberek legfeljebb egyházi közösségekben és politikai pártokban éltek ki kollektív hajlamaikat. Ekkor azonban még távol állottunk a demokraciának attól a fejlődési korszakától, mely foglalkozási és világlátásbeli elkülönüléseket szorítja szét a társadalmat, a nagy egységek harcából támadó erőkkel vizsgálja meg küzdelmét a jövődört.

A szocializmus nagy mesterének hírhedt mondása: „Világ proletárai egyesültek!” után alig egy fél századdal már ott tartunk, hogy a gonosztevők nemzetközi kongresszusa is megfogalmazhatta a maga világraszóló felfogását, mely így hangzik: „Világ gonosztevői egyesültek!” Ez a felhívás, mely a spanyolországi kongresszuson nyert megformulást, első látásra, illetőleg hangzásra inkább humorosnak, mint komolyan tűnik fel. Kétségtelen, hogy van is benne valami az akasztófahumorból, annál is inkább, mert az új nemzetközi szervezet egyenély tagjának minden bizonnyal volt, vagy lesz valami egészen közeli vonatkozása az akasztófával. A leridai kongresszus című részvevői: a betörők, tolvajok, szélhámosok különös és színes világa azonban nem kizárólag a humor mosolygó könnyei között ítelhető meg. Ha egészen mélyre nézünk e fura kongresszus határozatainak, akkor észrevesszük, hogy a leridai kongresszus határozatai mögött egy eddig eléggé figyelme nem méltatott osztály keserű és lázadó öntudata húzódik meg, amely kívül állván a társadalmon. — egy külön osztálymentális, külön erkölcsös, külön igazságokkal reprezentál. Azt bizonyítja a leridai kongresszus, hogy a bűnözők társadalma nem elégszik meg többé a társadalmi megvetettség, a lenézés keserű kenyerével és épp olyan részesévé, kellekévé és tényezőjévé akar lenni a társadalomnak, mint azok az előkelő urak, akik magukat joggal tekintik a társadalom támaszainak, de akik e hivatásos gonosztevők nélkül elvesztenék tekintélyüket, sőt kenyerüket is.

A mai társadalom ellentmondásainak egyik igen figyelemreméltó jelensége az, hogy egy igen tekintélyes rétege: a rendőrtestek, bírák egzisztenciája, rangja és társadalmi tekintélye a társadalom ugynevezett ellenségeinek létezésén és „működésén” alapul. Sőt a tudomány egyik igen jelentős ága: a büntetőjog és a jogbölcsélet is kizárólag annak köszönheti virágzását, hogy gonosztevők vannak a világon s e gonosztevőkkel szemben csak hivatásos bírák és jogászok alkalmazhatják a megtorlást, illetőleg a védelem eszközeit.

Azon sem lehet épen csodálkozni, hogy a gonosztevők nemzetközi kongresszusa arra vállalkozott, hogy kiépíti a gonosztevők nemzetközi segélyezésének szervezetét, a gonosztevői foglalkozás mestereségi részének a modern technika vívmányaihoz való hozzáalkalmazását, mert hiszen a rendőri nyomozás s a bűnözés üldözésének szisztémája is óriási fejlődésen ment át az utóbbi évtizedekben. Ezenfelül bizonyos meffisztói gondolatok sem idegen a leridai kongresszus résztvevőitől, akik minden bizonnyal azon a véleményen vannak, amit egyébként számos humanista jogász is hirdet, hogy a bűnözés nem kimondottan egyéni hajlam kérdése, hanem részben társadalmi produktum: az élet küzdelmeiben elesettek, félretoltak, megaláztatott bosszúálló hadjárata a szerencsések, az egészségesek, a társadalom belől maradtak ellen.

Mindenesetre a mai korszak forrongó, destruktív szellemének kellet kialakulnia ahoz, hogy a gonosztevők leridai kongresszusa összeülhessen, — s szemben a büntetőjogászok kongresszusával, — a maga szempontjait, a maga osztályérdekeit, a maga bármennyire társadalom-ellenes, de relative mégis csak érthető igazságait világossá kürtölhesse. Egy kevésbé demokratikus korszakban kétségtelenül nem kerülhetett volna sor egy ilyen kongresszus megtartására. De minél inkább haladunk a demokratikus világszellem kialakulása felé, annál inkább számíthatunk arra, hogy minden társadalmi réteg, tekintet nélkül

arra, hogy a konzervatív közfelfogásnak mi a véleménye az ő speciális felfogásáról, hangot fog adni a maga szempontjainak és megszerzei a maga jogos, vagy jogtalanul vélt érdekeinek védelmét.

A világ gonosztevői úgy érzik, hogy az igazságszolgáltatás igaztalan velük szemben, vagy legalább is nem elég méltányos,

Határozataik, amelyeket a leridai kongresszuson hoztak s amelyek a világ gonosztevőinek egyesülését propagálják, egy lázadó öntudatnak a megnyilvánulásai, amelyek lehetnek mulatságosak, de ép úgy komolyan is vehetők. Attól függ, hogy milyen szempontból nézzük ezeket a határozatokat.

Salamon László.

Száznyolcvanhatmillió felesleget mutat az augusztus havi külkereskedelmi mérleg

Bucuresti-Bukarest, október 10. A pénzügyminiszterium kimutatást közöl Románia augusztus havi külkereskedelmi mérlegéről. A mérleg szerint augusztus hónapban az ország 2 milliárd, 524 millió, 375 ezer lej értékben importált, míg az export 2 milliárd, 710 millió, 256 ezer lejt tett ki. A mérleg tehát 186 millió

lej fölösleget tüntet fel, ami az ország gazdasági életében igen fontos és örvendetes eseményt jelent s ami az export és főleg a gabonaelexportnak az utóbbi hónapokban való megerősödésére vezethető vissza. 1928. augusztusában 2 milliárd, 617 millió importtal szemben mindössze 2 milliárd 592 millió export állt szemben.

Szombaton hirdetik ki az ítéletet a Barbu-Ionescu utlevélhamisítás perében

Felmentő verdíktet kértek a védőgyvédek

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Öt nap óta folyik már az ilfovi törvényszék második szekciója előtt a Barbu Ionescu féle utlevélhamisítási per. A vád és a védelem öt napon keresztül egymás után sorakozta fel mindazokat, akik ebben a homályos bűnygyben bármilyen csekély felvilágosítással is szolgálhattak és akik valaha is összeköttetésben állottak az ügy kulisszámögötti főszereplőjével, Barbu Ionescuvval. Öt nap tárgyalás után azonban az ügy ma ép oly homályos, mint azelőtt volt.

A tegnapi tárgyalás során Alevra főügyész tartotta meg vádbeszédét. Röviden a következőkben rekapitulálta a tényállást. A fővárosi rendőrség előtt megjelent három hónappal ezelőtt Dospinescu külügyminisztériumi főtisztviselő, és Staicu szenátor megbízásából utlevelet állított ki B. Ionescu egyén részére. Dospinescu később megtudta, hogy az utlevél Barbu Ionescu részére kell és ezért feljelentette megbízóját. A hamis utlevelet meg is találták Staicu szenátornál, azonban a fénykép hiányzott az utlevélből. Az ügyész utlevélhamisítás esetének fenfogatást látta és kérte Staicu szenátor elítélését.

A pernek külön érdekessége volt Jean Naum ismert bukaresti büntetőjogász és Radu O. Rozetti Staicu szenátor ügyvédeknek védőbeszéde. Naum rámutat arra, hogy Barbu Ionescu fényképe a bukaresti rendőrség utlevél osz-

tályán nyilván volt tartva. Nem valószínű tehát, hogy az utlevelet Barbu Ionescu fényképével állították volna ki. Az utlevélben a folyamodó B. Ionescu pincér fényképe szerepelt. Nem valószínű, hogy ezt az eredeti fényképet később mással akarták volna kicserélni, mert hiszen a fényképen ott kellett hogy szerepeljen a rendőrség mélynyomású pecsétje is, az viszont nem volt még eddig bebizonyítható, hogy Staicu a legcsekélyebb kísérlet is tette volna arra nézve, hogy az állítólagos Barbu Ionescu-féle fényképre a rendőrség pecsétjét megszerze. Ilyenformán — fejezte be védőbeszédét Naum ügyvéd — a Staicu szenátor szerepe ebben az ügyben egyáltalán nem meríti ki az utlevélhamisítás kritériumát. Külömben is mégha Barbu Ionescu fényképe is szerepelt volna az utlevélben, akkor sincs helye a 130-ik paragrafus alkalmazására, mert hiszen Barbu Ionescu román állampolgár és mint ilyen joga van utlevelet kérni.

Rozetti Radu az ügy jogi részét világítja meg. Rámutat arra, hogy román állampolgárnak mindig jogában van bármilyen eszközök igénybevitelével utlevelet szerejni. Staicu szenátornak mint ügyvédnek pedig különben is jogában állott kliense részére utlevelet kérni. Ez még nem hamisítás. A törvényszék az ítélet kihirdetését szombatra halasztotta.

Eltűnt 400 millió lej a kereskedelemügyi minisztériumból

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Madgearu ipartügyi miniszter emlékeztetésen elrendelte az ipari és kereskedelemügyi minisztériumban az előző kormány alatt folyósított előlegek verifikálását. A verifikálás alkalmával megállapítást nyert, hogy több mint 400 millió

előleg kifizetésének semmilyen indokolása és igazolása nincsen. A vizsgálat most az ipartügyi miniszter rendeletére folytatódik annak megállapítására, hogy kinek az utasításából fizették ki és milyen célokra fordították a hiányzó 400 millió lejt.

Németország súlyos pénzügyi és gazdasági válság küszöbén áll

Napról napra nő a lakosság reménytelensége

Berlin, október 10. Németországban szinte észrevétlenül olyan súlyos lett a gazdasági és pénzügyi helyzet, hogy a szanalást követő első évek optimizmusát ma már majdnem reménytelenség érzése váltotta fel. A német munkakedv, a német szorgalom, a német kitartás, leleményesség, vállalkozási kedv nem csökkent ugyan, de a német néppben mind erősebb lesz a keserűség amiatt, hogy ez a nagy erőfeszítés hiábavaló volt, a német munkának nem volt meg az az eredménye, amelyet joggal remélhetett volna. A

munkanélküliek száma állandóan szaporodik, a német nép fogyasztóképesége állandóan csökken, az ipari termelés körülményei mind kedvezőtlenebbek lesznek, az export elé mind súlyosabb akadályok gördülnek, emellett a német birodalom pénzügyeiben mind nagyobb és nagyobb lesz a zavar és mindez elsősorban a birodalmi kormány helytelen gazdasági politikája okozza.

A német nagykereskedők és tengeren túlrá exportáló kereskedők birodalmi szövetsége néhány nappal ez-

előtt ülést tartott Berlinben, amely memorandumot intézett a birodalmi kormányhoz. Ebben súlyos kifakadások és panaszok vannak a német kormány gazdasági politikája ellen. Nyomatékosan követelik, hogy a kormány új gazdasági politikát kezdjen s hogy azokat a megtakarításokat, amelyeket a Dawes-tervvel szemben a Young-féle tervezet a németeknek lehetővé tett, a kormány teljes összegében az adóterhek csökkentésére fordítsa. A jövőteli terhek és a birodalmi kormányon teköző kiadásai a német gazdaságot súlyos válságba sodorták. Ez már szinte elviselhetetlen tökehiányra vezetett s a tökehiánynak olyan magas kamatláb lett a következménye, hogy a német gazdaságot ilyen tökehiány és kamatviszonyok mellett már nem lehet fenntartani. A birodalmi pénzügyi és gazdasági politikáját meg kell változtatni olyan irányban, hogy a tökékepződés ne csak lehető legyen, hanem ezt a tökékepződést a birodalmi kormány minden lehető módon elősegítse. Csak egy erre vonatkozó tervszerű politika és a gazdasági nyomoruság okainak céltudatos és kiemeltlen megszüntetése szüntetheti meg a mai súlyos helyzetet s csak ez biztosíthatja a német nép jövőjét. Minél gyorsabban teljesíti a német kormány ezt a feladatot, annál gyorsabban tér vissza a német néphe a remény, amelyet ez idő szerint teljesen elveszített.

A berlini tőzsdén mindenféle intervenció dacára is nagyon súlyos a helyzet, ami jórészt annak tudható be, hogy a német birodalom pénzügyi gazdálkodása iránt a bizalom nemcsak a németekben, hanem a külföldön is meggingott. A németek tisztán látják, hogy súlyos bizalmi krízis van Németországgal szemben a külföldön s hogy ennek olyan gazdasági válságokra kell vezetnie, amely az egész német gazdasági élet összeomlását idézheti elő.

Nagy feltűnést és izgalmat keltett a londoni Times egyik vezércikke, amely a napokban jelent meg s melyet Thellwallnak, a berlini angol nagykövetség kereskedelmi attaséjának és Kavanagh-nak, a nagykövetség kereskedelmi titkárnak jelentése alapján írt s amelyben azt mondja, hogy dacára annak az óriási előrehaladásnak, amelyet a háború óta a német gazdaság tett, gyengeségének jelei világosan láthatók. Az állam pénzügyei nagyon távol vannak attól, hogy megnyugvást kelthessenek. Az állami kiadások rohamos szaporodnak s a régebbi fölöslegek helyett költségvetési hiányok váltották föl. A birodalmi kormányon mulik és a birodalmi kormánynak a hatalmában van — írja a Times —, hogy a helyzetet javítsa, de kérdés, hogy erre hajlandó-e. A német gazdasági életnek az is nagy hátránya, hogy nagymértékben függ a külföldi tőkéktől és addig állandóan fenyeget a krízis, amíg a német kormány a belső tökékepződést nemcsak lehetővé teszi, hanem azt minden erejével elő is segíti.

— Macdonald díszdoktorrá avatása Washingtonban. Washingtonból jelentik: Macdonald miniszterelnök szerdán délelőtt a George Washington-egyetem vendége volt, ahol a világébe érdekében kifejtett eredményes tevékenységéért díszdoktorrá avatták. Macdonald washingtoni tartózkodása a mai nappal végetért. Bucsuzól Stimson külügyi államtitkár ma este ünnepi bankettet adott az angol miniszterelnök tiszteletére. A banketten Hoover elnök is résztvett. Holnap Macdonald Philadelphiába utazik. Stimson külügyi államtitkár szerdán délután kijelentette, hogy a Macdonaldal folytatott megbeszélések nagyon sikeresek voltak és az összes várakozásoknak megfeleltek. — Dawes tábornok londoni amerikai nagykövet szerdán dében elhagyta Angliát és Amerikába utazott. Dawes tábornok az október végére tervezett chicagói világkiállítás szervezőbizottságának tagja és tevékeny részt akar venni a világkiállítás előkészítésében. A nagykövet csak november 5-én tér vissza Londonba.

Salom Sc

Az é

— Ki tudja, mondja a komizgok Ligája bizozt az fogják állita nem bünös: meglág vele lesz eltatlan bárányka..

Az egész társanevetett.

A gnyulodásos

— Mi az, tánlem az egyik).

— Mit tudom azután — válasza.

A komizár észidő alatt kalapraja, hogy nem hmet az előbb avoltunk. Felöltögamhoz. Csakho nem bir.

— Hiu eszme! ben egészen jól — de kik a mai ták?

Megneveztem szelgetésünk intia.

— Ön nincs mkerdi utóljára.

— Mitől legye porzalmas pillanletben.

— Az igaz. Havesszük, nincs is is együtt megyüsetát teszünk egresztül. Ez nem Megint nevetü.

Az autó megá ház előtt. A korszáltak, én meg rendőroriással.

— Hát kellett ja nekem a renüzlete van. Azt mire se panasza Kelleit, hogy anr gát? Erdemes ve

Miért töme

Megmagyaráztbert a gyomronfütik. Ez a külöra, közte és az arról, hogy milyélet, mely a néam akar semm az utóbbi évek semmit sem tan morkodni lehet.

— Ön mindezt — veti közbe az tömeget magára fejét a falnak. V megsebesült, elé gára kellett volna a feleségére. Cs élnie és nyugodt

— A sofför, aki behagyta öröm — Miért, — magát másért? egy örület, de ne

Pelji vissz

A komizár és kórházból és aut Egy óriási papí hetman azonossá utlevélét és meg

— Ez az igaz! Megnéztem a Igen, — mond nem klappol a lopédiában egy n

— Nem tesz a komizár, — bizonyos személy bé nyugtalanítan

— Abban bizvissza. — Nem s

Salom Schwarcbart naplója

Az én nevem Sálom, ami békét és igazságot jelent

— Ki tudja, mi lesz még itt — mondja a komiszár, — az Emberi Jogok Ligája bizonyára tiltakozni fog, azt fogják állítani, hogy a merénylő nem bűnös: meglátják, az egész világ vele lesz elfoglalva. Szegény ártatlan bányka...

Az egész társaság megint ironikusán nevetett.

A gunyolódáson én is csak nevettem. — Mi az, tán nem igaz? (kérde tőlem az egyik).

— Mit tudom én? Majd meglátjuk azután — válaszoltam.

A komiszár észreveszi, hogy az egész idő alatt kalap nélkül vagyok. Sajnálja, hogy nem hívtam fel erre figyelmet az előbb, amikor a lakásomon voltunk. Felöltöt is vehettem volna magamhoz. Csak hogy visszafordulni már nem bír.

— Hiu eszme! — mondja, miközben ben egészen jól megbarátkozik velem, — de kik a mai idealisták és humanisták?

Megneveztem néhány nevet és beszélgetésünk intim jellegűt öltött.

— Ön nincs meglepve mindentől? — kérde utólag.

— Mitől legyenek meglepödvé? Sok porzalmas pillanatom volt már az életben.

— Az igaz. Ha nagy általánosságban vesszük, nincs is rossz dolga. Most is együtt megyünk egy autóban. Körösét teszünk egy taxin Párizson keresztül. Ez nem rossz.

Megint nevetünk. Az autó megállt a „Charité” kórház előtt. A komiszár és kísérői leszálltak, én megint ott maradtam a rendőriárral.

— Hát kellett ez magának. — mondja nekem a rendőr. — felesége van, üzlete van. Azt hiszem, nem volt sem mire se panasza... És most mi van? Kellott, hogy annyira tönkre tegye magát? Érdemes volt?

Miért áldozatot hozni a tömegért.

Megmagyaráztam neki, hogy az embert a gyomron kívül más eszmék is fűtik. Ez a különbség, az ember javára, közte és az állat között. Beszéltem arról, hogy milyen silányértékű az az élet, mely a négy fal közé zárkózik és nem akar semmiről sem tudni. S ha az utóbbi évek viharzó életéből sokan semmit sem tanultak, azon csak szomorkodni lehet.

— Ön mindezt a tömegnek mondja! — veti közbe az én öröm. Nem jobb a tömeget magára hagyni. Hadd verje fejét a falnak. Végigcsinálta a háborút, megsebesült, elég! Most már sajátmagára kellett volna gondolnia. Magára és a feleségére. Csendesen kellett volna élnie és nyugodtan.

A soffőr, aki eddig hallgatott, helybenhagyta öröm konkluzióját.

— Miért, — mondja — áldozná fel magát másért? Az egész vurst, nulla, egy örület, de nem is vezet semmire...

Petljura már nem fog visszatérni.

A komiszár és a kísérők kijöttek a kórházból és autónk újra nekivágtak... Egy óriási papír-csomóval kivette a hetman azonossági-bizonyítványát és az utlevelét és megmutatta nekem:

— Ez az igazi, nemde?

Megnéztem a papirokat. Igen, — mondom. — Csak hogy jtt nem klappol a szülőváros. Az enciklopédiában egy más helyiség van megnevezve.

— Nem tesz semmit, — mosolyog a komiszár. — Nyugodt lehet, ez a bizonyos személy; már nem fogja többé nyugtalanítani a világot.

— Abban biztos vagyok, — adom vissza. — Nem szeretem a félmunkát.

Mindnyájan nevetnek s én is. Közben megköszönöm a komiszár szívélyességét és előzékenységét, hogy volt olyan kegyes megnyugtató azzal, hogy Petljura már nem fog visszatérni.

Titkos rendőrök.

Boldog voltam, hogy újra magamra maradtam. Hátha elalszom ebben a dohos pincében és elfelejtem mindazt, ami velem e rövid idő alatt történt. De olyan hideg volt, hogy le nem hunyhattam szememet. A rendőrök közben újabb és újabb látogatásokkal szerencsétlenek. Így tartott ez körülbelül éjfélig. S újra éjféltil reggelig. Képtelen voltam egy pillanatra is aludni.

Az arcom folyton váltakoztak. Kíváncsiskodók jöttek és egyszerű rendőrlények, akik megakartak győződni arról, hogy ott vagyok-e még a kalitkában. Titkos-detektívek jöttek és alaposan meggusztálták a kezemet. Megakartak győződni arról, hogy nem tartozom a jómadarak közé, akiket ők keresnek. Nem-e láttak már valahol, ki tudja?...

Néhány detektív gorombáskodott velem és azzal fenyegettek, hogy le fognak fejezni.

— Tán már mindjárt meg is kezdik, — kérdeztem tőlük.

Hajnal-felét egy civil ember jött az ajtóhoz.

— Monsieur, — fordult felém, — mondhatom magának, hogy maga nagyon egy derék ember. Arról a vidékről jöve, ahol lakik, s az összes szomszédok és ismerősök ezt állítják. Maga a legjobb és a legcsendesebb ember. Mindenki csodálkozik azon, hogy egy ilyen csendes ember gyilkosságra volt képes. Nem is akarják elhinni. Annnyit mondhatok, hogy én is meg voltam hatva az információktól. A dícséretet a legjobbat igazolják.

Az első megértő szó.

— Hát ez miféle csodabogár, — gondolom magamban. — Ki küldhette ezt a fejemre?

Látta, hogy szavai nem hatnak meg. Rögtön felismerte ezt rajtam. Szólt: — Monsieur! Elhíheti nekem, hogy tiszta igazat mondok.

Jól megnéztem ezt az alakot. Látom, hogy szemeiből könnyek csordulnak.

— Igazat mondok, uram. A maga vidékéről jöve most. Mindenkit meghallgattam. Mindenki a legjobb véleményével van maga felől. Mindenki tanuszkodni akar arról, hogy maga korrekt és becsületes ember.

A rendőrségi gorombáskodás és brutálítás után jólesett hallanom ezeket a megnyugtató szavakat. Nem akartam elhíhetni magammal, hogy a vastag mondur alatt is érző szív dobog; hogy sorsom könnyekig bír megadni egy rendőrközeg: hogy akad valaki, aki szenvedni tud, ha látja, hogy nem bízok meg benne. Ó volt az első ember a cellában, aki megértést tanusított velem szemben.

Azon természetesen nem panaszkodhatok, hogy a többiek megsértettek volna. Ők csupán úgy beszéltek velem, ahogy a rendőrség beszél egy letartóztatottal... S ez magában sok kívánnivalót hagy maga után... Mint zsidó azonban nem részesültem különös bánásmódban, dacára annak, hogy minden alkalommal erősen hangsúlyoztam zsidó voltomat és büszkén néztem mindenkinre a szemébe.

Izraelita — nem zsidó

Minden alkalommal eldicsekedtem azzal, hogy zsidó vagyok és megbosszultam magam meggyötört népemért.

— Egy izraelita! — szólták mindannyiszor kijavítani nyelvbötlésomat. — Ön egy izraelita. Rosszul bánt maguk

kal? Antiszemita volt.

Magam is csodálkoztam azon, hogy nem neveznek „jvíf”-nek, vagy még annál is rosszabbnak; hiszen a régi Franciaországban, nem is olyan régen, gyakran hallottuk a hasonló „jdlizést”.

Nem hiába mondják: amikor Mózes felemelte kezét, akkor Amálék kuncogott.

— Mert ez tény: — gondolom magamba, — az én revolverem kissé rájuk ijesztett. Jól van, hadd tudják, hogy a zsidó is képes ellenségét ledorongolni és nem tartja oda arcának másik felét akkor, amikor egy nép testét-lelkét verik agyon. Nem leszünk mi mindig az eltiportak. Nem kötelességünk, hogy mi folyton-szüntelenül csak

Az amerikai szlovákok a népszövetségtől kérnek védelmet a magyarországi testvéreik kulturális elnyomatása ellen

Prága, okt. 10. — A Csehszlovák saját erősen foglalkozik azzal a washingtoni jelentéssel, amelyet az Amerikában élő szlovákok terjesztettek be a Népszövetséghez. Ebben a memorandumban az amerikai szlovákok különböző testületi panaszt emelnek a Magyarországon élő szlovák kisebbség elnyomatása miatt.

A memorandum elsőnek a szlovák evangélikus Unió panaszokdók a miatt, hogy a Magyarországon élő szlovákokat erőszakkal magyarosítják. Felemlítik, hogy az Unió tagjai is főleg azért kényeszerültek meg a háboru előtt Amerikába kivándorolni, mert nem bírták elviselni a magyarok kulturális elnyomatását. Az új csehszlovák állam azonban — mondja a memorandum — gondoskodott a területén élő kisebbségek kulturális kiélezéséről és közszabadságáról. Még ma is visszamaradtak azonban szlovák nemzetiségűek Magyarországon, akik nem merik felemelni szavukat a terrortól való félelmükben.

A memorandum eseteket sorol fel, amikor a gyermekek a magyar tanítóktól, vagy csendőroktől testi fenyegetéseket voltak kénytelenek eltűrni azért, mert egy-egy szlovák szót mondtak. Nem respektálják a szlovákok vallási érzületeit sem. A magyarok kötelességüké teszik a tótok számára, hogy templomaikban a magyar nyelvű kultuszt vezessék be. Kulturális intézményeiket egyáltalán nem türik. Szlovák nyelvű színházi előadásokat nem tarthatnak és Magyarországon a szlovák kisebbség számára nincsenek iskolák. Vannak ugyan magyar iskolák, ahol szlovákul tanítanak, de ez — mondja a memorandum, — paródiája a szlovák nyelvtanításnak. Súlyos sérelem az is, hogy a Magyarországon élő szlovákok nem kérhetnek támogatást külföldön élő testvéreiktől. A magyarok kínai falat emeltek közéjük és ha valaki érintkezni merne velük, máris hazaárulás gyanujába keveredik.

A panasztevők azon a véleményen vannak, hogy a Népszövetség nem ismeri a szlovák kisebbség helyzetét, különben nem volna lehetséges, hogy a Népszövetség eltűrje mindazt, amit az uralkodó osztály Magyarországon elkövet a szlovák lakosság ellen. Annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a Népszövetség intervenciánál fog a Magyarországon élő szlovákok sorsának megjavítása érdekében.

Az amerikai szlovákok testületei közül külön hosszabb memorandumban fordulnak a Népszövetséghez a clewlandi szlovákok egyesületének tagjai Monchal lelkeséssel az élén. Ebben az

áldozatokat csak martirokat, prófétákat és isteneket szállítsunk nekik. A barbárokkal szembeni missziókat már befejeztük. Már nem vagyunk hajlandók feláldozni magunkat azért, hogy a büntől és a salaktól tisztítsuk meg ezt a földet. A mi vérünkkel nem fogják többé kenni idegen szekerek kerekeit. A nagy, fekete nap eljön, nincs már messze. Az a titkos kéz, amely Balsacár falára írta proféciait, az a kéz megpecsételte az összeomló Nyugat sorát is: „meni tákél ufárszin...”

Egész éjjel ilyen gondolatok kavargtak az agyamban. Egy pillanatra se bírtam lehunyni a szemem. De ha már mégis valamiképpen elszundikáltam, a rettenetes szibériai hideg és a nedves kövek egy pillanat alatt kijózanítottak.

Alomban.

S így megkínözva a hidegtől és az matlanságtól és a gyötörő gondolatoktól, — elaludtam. Álomban bíróság előtt állottam. A bíró kérde a nevem:

— Az én nevem — mondom — Sálom. Ez békét és igazságot jelent.

emlékiratban a szlovákok azt mondják, hogy magyarországi testvéreik nem mernek muikkanni, mert represzáliáktól félnek és főleg attól, hogy internálni fogják őket. Magyarországon, — mondja a memorandum — nincsen sajtószabadság. A szlovákok egyetlen lapot adhatnak ki, azt amit a kormány támogat és amely a kormány intenciói szerint készül. Sem politikai, de még egyházi természetű sajtót sem szabad kiadniok. A magyar statisztikák a szlovákokról megbizhatatlanok. Így többek között Békéscsaba szlovák lakosságát 24 ezer 710 lélekben jelöli meg a magyar statisztika, holott legalább is 40 százalékkal több szlovák él ebben a városban. Hasonló a helyzet Szarvas városában is. Felemlítik, hogy Csehszlovákiában 169 magyar állami népiskola működik, míg Békéscsabán egyetlen szlovák iskola sincs.

Hasonló hangu memorandumot nyújtott be az Egyesült Államok szlovák tornaegyesülete. Ebben az emlékiratban felemlítik, hogy Magyarországon 33 község létezik abszolút szlovák többséggel. A szlovákok száma Magyarországon 300 ezerre tehető és ennek a jelentős számu népkisebbségeknek semmiféle kulturális és politikai kiélési formáit nem türik.

A cseh sajtó élénken kommentálja ezeket a memorandumokat és kijelenti, hogy a kérdést napirenden fogja tartani.

A franciák még nem üritik ki a harmadik rajnai zónát

Páris, október 10. — A rajnai harmadik zónában az utóbbi napokban szabadságolások és újoncoknak kiképzésre küldése miatt egyes csapatok csapattöredékeket hajtottak végre. Egyes lapok a csapatmozdulatokat annak tulajdonították, hogy a francia hadvezetőség már most előkészítené a rajnai harmadik zóna kiürítését is. A kombinációk cáfolására a hadügyminiszterium hivatalos közleménye ismerteti a tényállást s közli, hogy a harmadik zóna kiürítéséről majd csak akkor lesz szó, ha a hágai megegyezésben a kormány által megszabott előfeltételek beállottak.

A világháború legfenségesebb, egyben legtragikusabb könyve

LUDWIG RENN

A HÁBORU

Most jelent meg!
ÁRA 204 LEJ

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bászági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Szombati prédikáció. A jom kipur megelőző „bűnbánó” szombat alkalmából a kolozsvári ortodox zsidó templomban Glasner Akiba főrabbi prédikációt fog tartani. A szónoklat délelőtt tíz órakor kezdődik.

Kommunisták pucsa egymás ellen Stockholmban. Stockholmból jelentik: A kommunisták egy csoportja, amely a pártban kisebbséget alkotnak éjjel megszállta a pártirodát, a kapukat eltorlaszolta s mielőtt bárki is megakadályozhatta volna a csoport nekiesett a belső berendezésnek és a butorokat összetörte s mindent elpusztított. A kommunisták rombolásuk után a Volkedagbladett kommunistá lap szerkesztőségének összerombolását is megkísérelték, de ebben a szándékukban a rendőrség közbelépése megakadályozta őket. Több letartóztatás történt.

Pokol az orosz-kinai határon élő lakosság élete. Londonból jelentik: Sanghaiból érkező jelentések észak-mandzsúriai menekültek előadásai alapján borzalmas kegyetlenkedésekről adnak hírt. Eszerint az orosz-kinai határon orosz katonák megtámadtak egy határmenti falut, ahol fehéróroszok laktak s több mint nyolcvan embert felkoncoltak. A határvidéken szó sem lehet nyugodt életről, mert a guerrilla-támadások nap-nap után egymást érik.

Megkerült a berlini francia követség ékszerlovaja — egy volt cári ezredes személyében. Berlinből jelentik: A francia nagykövetségen történt ékszerlopás tettese megkerült. Az ékszereket a nagykövetség szolgája, Mihailoff, volt cári hadseregbeli ezredes tüntette el, mint most kiderült, nem elulajdonítási szándékkal. Mihailoff csak bosszút akart állani a nagykövetség sofőrjén, egy volt cári gárda ezredbeli kapitányon s az ékszereket azért vette ki a páncélszekrényből, mert meg volt győződve, hogy haragosára fognak gyanakodni.

Zubkov Saarbrückenben akar letelepedni. Berlinből jelentik: Saarbrückeni jelentés szerint Zubkov Viktoria hercegnő elvált férje tartózkodási engedélyt kért a saarbrückeni hatóságoktól. Zubkov, aki Nansen utlevéllel utazik, felmutatta egyik saarbrückeni céghez szóló alkalmaztatási szerződését. Nem hiszik, hogy a tartózkodási engedélyt megadják, mert Zubkovot az utóbbi hónapokban Német-, Franciaországból, valamint Belgiumból, Hollandiából és Luxemburgból is kiutasították.

Washingtonban nemzetközi szónoki verseny lesz. Newyorkból jelentik: A Chicago Tribune közlése szerint Washingtonban október huszonhatodikán lesz a nemzetközi szónoki verseny, amelynek győztese ezüstserleget és egy sevresi porcellánvázát kap. Érdekes, hogy francia részről egy Bouché nevű gimnazistát küldenek ki a versenyen való részvételre. A fiatal fiú a gimnáziumok és egyetemek szónoki versenyén első helyezést ért el s nagyon biznak eredményes szereplésében.

Gonosztevők kongresszusa. Párisból jelentik: Szenzációt keltő hír érkezett Spanyolországból. Lerida spanyol városban nemzetközi gonosztevő kongresszus ült össze. Ezen a kongresszuson az államok delegátusai arról tárgyaltak, hogy nemzetközi kriminalisták szövetségének mintájára alakítsák meg a nemzetközi bűnösök szövetségét, amely a büntetéseket egyesítse. A szövetség azzal az indoklással alakult meg, hogy a büntettek végrehajtása mostanában már nem felel meg a modern követelményeknek. A szövetség alosztályokra oszlik, betörők, zsebtolvajok stb. csoportjai alakulnak ki. A tanácskozások egy héti tartottak. A kongresszus külön bizottságot küldött ki, amelynek feladata, hogy nemzetközi használatra szánt tolvajnyelv szótárát dolgozza ki, amelyből minden ország delegátusa egy-egy példányt kapjon.

Borzalmas vasuti katasztrófa Lengyelországban a köd miatt

Varsó, október 10. Szobolev állomás bejárójánál vasuti katasztrófa történt. A nagy ködben és esőben egy tehervonat nem vette észre, hogy hibás vágányon halad s vonata összeütközött egy szembejövő személyvonattal. A mozdonyok, két zsufolt személykocsi és tíz tehervaggon súlyosan megrongálódtak. A kocsi romjai alól eddig hét halottat és harminc se-

besültet emeltek ki. A sebesültek között többeknek állapota életveszélyes. A romok eltakarítása még folyik. Azt hiszik, hogy vannak még halottak a pályatesten. A tehervonat vezetőjét, aki maga is megsebesült letartóztatták, mert azzal gyanúsítják, hogy ő volt az okozója a katasztrófának.

Megdöntötték Habíbullah uralmát Nadír Khán csapatai bevonultak Kabalba

London, október 10. A Reutter távirati iroda kalkuttai tudósítója jelenti, hogy hivatalos megerősítés hiánya ellenére tartja magát a hír, hogy Habíbullah uralmát Kabulban megdöntötték. Nadír khán csapatai elárastották a várost s maga a vezér is már csak harminc mérföldnyire van az afgán fővárostól. Kabulban mára várják Nadír khán bevonulását. Konstantinápolyba érkezett hírek szerint a lakosság örömmel fogadta Habíbullah uralmának megdőlését, mert megelégték kegyetlenkedéseit. Nincs kizárva, hogy Nadír khán előkészíti útját Amanullah uralma restaurációjának.

London, október 10. Az angol-indiai-afgán határról érkezett jelentések szerint Kabul, Afganisztán fővárosa elesett. Nadír khán csapatai véres barrikádharok után megadásra kényszerítették Habíbullah védőrségét s birtokukba vették a főváros legfontosabb pontjait. Habíbullah a főváros belső negyedében lévő palotájában szívós védekezést fejt ki. A táviró- és telefonvonalak megszakadtak s így a helyzetről részletes jelentések nem érkeztek. A harcok megindulása óta a kabuli rádióállomás sem működik s így tiszta képet még nem lehet alkotni az eseményekről.

A tót néppárt ragaszkodik Tuka kassai képviselő jelöltségéhez. Prágából jelentik: A tót néppárt kommunikét tett közé, mely szerint fentartja Tuka kassai jelöltségét s újra ratér arra az ellenzéki utra, amelyet 1927-ben a kormánykoalícióba történt belépésével elhagyott. A tót néppárt a választásokon igyekszik együtt haladni a tót felföldi kisebbségi nemzettek pártjaival s minden bator emberrel, akinek jelszava: autonómiaért a prágai centralizmus ellen.

A rendőrség üttört rajta a berlini nemzeti szocialisták ülésén. Berlinből jelentik: A nemzeti szocialisták a Frankfurter Allee egyik bérházában tegnap este gyűlést tartottak, amelyen váratlanul a rendőrség emberei jelentek meg s személymotosztást vittek véghez. Több résztvevőnél gummibotokat és dorongokat találtak, ezeket elkobozták és birtokosaikat, mintegy harmincat, letartóztatták. A gyűlés feloszlott.

Polgári jellegű teszik az angol fegyverszüneti ünnepségeket. Londonból jelentik: A fegyverszünet napján tartandó ünnepen az angol hadvezetőség minden fegyvernemből legesekelebb számú osztagot vezényli ki az ismeretlen katonasírházhoz, hogy az ünnepség polgári jellegét a nagyobb számban felvonuló katonaság ne homályosítsa el. A katonai osztagok teljes díszben vonulnak ki.

Doumerpue köztársasági elnök Brüsszelbe utazott. Párisból jelentik: Doumerpue köztársasági elnök ma délelőtt féltizenegy órakor Briand miniszterelnök kíséretében a belga udvari vonaton elhagyta a francia fővárost. A köztársasági elnök három napon át a belga királyi pár vendége lesz Brüsszelben.

Öngyilkosságot követett el felesége és kilenc gyermeke szemmeláttára hogy érzelmesedése ellen nem használta a még minden esetben bevált **Cigelkai jód tartalmú Lajos gyógyvizet.** Ismertetőt bárkinek ingyen küld a Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselője Ariniş (Égerhát) jud. Sălaj.

K. Hirsch Margit porcelánkiállítás. Tegnap délután nyílt meg a kolozsvári prefektúra üvegtermében K. Hirsch Margit porcelánkiállítás. A terem közepén egy asztalon mintatányérok és edények, köröskörül vitrinekben pompás porcellán-darabok. A festő ezennel egészen új oldaláról mutatkozott be. Sokkal egyenletesebb és kiegyensúlyozottabb a művészete, mint utolsó kiállítása óta. Rajzainak karaktere, főleg színezése körül mutatkozik nagy haladás, amit Budapesten is nagyon előnyösnek ismert el a sajtó. Különösen leegyszerűsített fekete és bronz színezései tűntek fel. Porcellán-

jai közül meglepetésszerűen hatottak klaszikus formájú vázái, amelyek között számos három s négyes darabot láthatunk. A csészéken pompázó színekben bájos állati és virág stilizálások, merész színezésű disztálak, finom, előkelő szervizek, kannák, bonbonierek. A kiállítást Kolozsvár legjobb közönsége látogatja és általában megelégedéssel nyilatkoznak a kiállításról. A kiállított tárgyakat aránylag feltűnően olcsón és a legjobb feltételekkel lehet megszerezni.

Felosztatták a rajnai és westfaliai Stahlhelm-szervezeteket. Berlinből jelentik: A porosz belügyminiszter a birodalmi kormányval egyetértésben ma rendeletileg feloszlatta a rajnavideki és westfaljai összes Stahlhelm szervezeteket. Erre az intézkedésre szeptember 24-én és következő napokon tartott gyakorlataik adtak okot. A feloszlató rendelet megállapítja, hogy a két tartománybeli Stahlhelm szervezetek a törvényekkel ellentétes működést fejtettek ki, amennyiben megállapítást nyert, hogy tagjaikat katonai kiképzésben részesítették. A rendeletet a hatóságok végrehajtották s a szervezetek vagyonát a birodalmi kincstár részére lefoglalták.

Krokodilok zártak körül egy Borneói várost. Londonból jelentik: Borneói jelentések szerint Marta-Poera folyó mentén annyira elszaporodtak a krokodilusok, hogy Amiers várost teljesen körülfogták, a lakók többé nem is mernek kimozdulni házaikból. A krokodilusok eddig mintegy nyolcórán benszűlöttet faltak fel.

Letartóztatták a volt litván diktátor barátját. Kovnából jelentik: A litván államrendőrség szerdán letartóztatta Kumite színésznőt, aki hosszú évek óta barátja és tanácsadója volt Woldemarsznak. A színésznő lakása gyülekezőhelye volt az új kormány megbuktatására törekvő politikusoknak. A házkutatás alkalmával igen sok bizonyítékot szereztek erre nézve.

Lemondott a magyar honvédelmi miniszter. Budapestről jelentik: Csáki Károly gróf miniszter ma levelet intézett Bethlen István gróf miniszterelnökhez, melyben az ellenzéki pártok sajtójának támadásaira hivatkozva, kéri lemondásának tudomásulvételét. A miniszter a kormánypártnak továbbra is tagja marad.

Gyomorégést rögtön szüntet, **gyomorfékelyt** rövid időn belül gyógyít, **gyo morsavtúltengés** elmarad, ha a bajok ellen a **Cigelkai Jódos Gyógyforrást** sok hydrocarbonatos **IstRán**-vizét issza. Kérje mindent. Ismétetőt küld a cigelkai források romániai vezérképviselője Ariniş (Égerhát) jud. Sălaj.

Török-angol barátsági szerződés készül. Londonból jelentik: A Central News közlése szerint Sztambulban legközelebb megindulnak a török-angol barátsági szerződés megkötésére irányuló tárgyalások.

Dán lapszerkesztők Budapestén. Budapestről jelentik, hogy tegnap a magyar fővárosba érkezett husz dán lapnak a főszerkesztője, akiknek tiszteletére a külügyminisztérium az országos kaszinóban vacsorát rendezett. A vacsorán résztvettek a dán vendégeken kívül a magyar politikai és közéleti előkelőségek, valamint az újságírói társadalom vezető egyéniségei. Ott voltak a dán konzulátus tagjai és a dán külügyminisztérium sajtó-attaséja is.

Változókéony idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változókéony szeles és hűvös időjárás, később az esőzés szünetese várható.

Curie asszony Amerikába készül. Párisból jelentik: A lapok közlik, hogy Curie asszony Amerikába készül, hogy a részére kísérletezései céljaira felajánlott egy gramm rádiumot elhozza.

Bessedovszky rágalmazási pert indít a párisi szovjetkövetség ellen

Páris, október 10. A párisi szovjetkövetség titkos ügynökei tegnap elhagyták a francia fővárost. Valószínűnek tartják, hogy elutasításuk Bessedovszky erszakos eltávolításával kapcsolatban van.

Páris, október 10. Bessedovszky nyilatkozatot küldött be a lapoknak, melyben közli, hogy a párisi szovjetkövetség ellen hűtlen kezelési vádja miatt rágalmazásért a bíróság előtt büntető pert indít.

Aktivitasba lépett a temesvári Zsidó Választási Blokk.

Temesvári tudósítók jelenti: A közlegi közönségi választásokra való tekintettel, a bászági, illetőleg a temesvári „Zsidó Választási Blokk” az elmúlt csütörtökön dr. Nobel Sándor elnöklete alatt értekezletre gyűlt egybe, amely alkalommal kimondották, hogy a közönségi választások lezajlásáig a Blokk állandó permanenciában lesz. Az értekezlet során egyes felszólalók rámutattak arra, hogy a közönségre kifüggesztett választási névjegyzéket tüzetesen át kell vizsgálni és mindent el kell követni, hogy azok a zsidó választók, akik valamelyes okból kimaradtak ezekből a választói névjegyzékekből, a megfelelő bírói eljárás mellett, pótlólag felvétesse a névjegyzékbe. Ugyanakkor felmerült az az elgondolás, minthogy a központi Választási Blokk ezeken a választásokon az egyes helyi csoportoknak függetlenséget biztosított, fel kellene venni az informatív jellegű érintkezést az egyes pártok politikai exponenseivel az esetleges választási paktumokra vonatkozólag.

Nem érdektelen, hogy a bászági politikai életben egy újabb frakció, az úgynevezett Gazdasági Párt bont zászlót a közönségi választások alkalmából. Ez az új pártalakulat politikai pártállásra és fajra való tekintet nélkül kívánja keretei közé egyesíteni az összes bászági gazdasági erőket a közönségi választásokra, hogy ilyenformán a város politikájának irányításában a gazdasági faktorok a kellő szerephez jussanak.

Értesítés!

Megnyílt Buknrestiben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriein

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg-és melegvíz. Lift firdő és telefon áll a vendégekre rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel:

„Venetia-szálloda” vezetésége Moisescu tulajdonos

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZ

Pénteken félkilenckor: Isten kívül, nagyon kal. Jegyek ára: 5 lei. Sorozatszám: 5
Szombat este félkilenckor: (Operett-üjdonság) ben. Sorozatszám: 5
Vasárnap d. u. 2 1/2 Szentgyörgyi István olcsó mozi-helyárak 40, 30, 20 és 10
Vasárnap d. u. 6-kor: (Operette-üjdonság) helyárakkal. Sorozat

A MAGYAR MOZI-MŰS

Pénteken 3-kor és fél IMPERIAL (Pola Raff, mint tűzoltó kettős műsor. Héle
Szombaton 3-kor és fél IMPERIAL (Pola Raff, mint tűzoltó kettős műsor. Héle
Vasárnap d. e. 11-kor: (Izgalmas kalandor) Jack Holt. Helyár
Vasárnap este 9-kor: (Operett repris u szereplőkkel. Kon Györgyvel, Tompa dárral, Napi Berle szám 58.)
Hétfő este félkilenckor: (Operett üjdonság) netben sorozatszám
Kedden este 9-kor Tanc vendégetéka.

CORSO-FILMSZÍN

Péntek 5, 7, 9 órakor: Hatalmas szerelmi ális probléma. Erős kus érzéssel. Csak Fősgereplők Ita E Kedvezményes jegj Előjáték a legújabb
Szombat 3, 5, 7, 9 órakor: Csak felnőtteknek. és Olaf Fjord ELS Journal.
Vasárnap d. e. 11-kor olcsó helyárakkal.
Vasárnap d. u. 3, 5, 7. (Erotik.) Csak fél Ita Rina és Olaf legújabb Ufa Jour

SELECT-N

Péntek: Follies Berge rendezési film, felü pával, főszerepben: adások kezdete: 3, 5, Szombat: Follies Berge rendezési film, felü ganciával, főszerep Előadások kezdete 3 Vasárnap: Follies Berge egyszerű rendezési tatlan pompával, f Dove. Előadások kez órakor.

URANIA-M

Péntek: Mimy Bellam mas bünygi dr Betty Bronson és adások kezdete: 3 Szombat: Mimy Bellam mas bünygi dr Betty Bronson és adások kezdete: 3 Vasárnap: Mimy Bellam jára, izgalmas bü szerepben: Betty trice Joy.

Még három napig Október 15-én lezárja a pótbiletértékesítést. Akik még nem bérlet akarják egész évadra a házban, három napon titkári irodába. A most

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken félkilencor: „Tatárjárás“ (Bérlésen kívül, nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20, és 10 lei. Sorozatszám: 54).

Szombaton este félkilencor Szőkik az asszony (Operett-ujdonság 7-edeszer bérlészetben. Sorozatszám: 55).

Vasárnap d. u. 2 1/2-kor A CIGÁNY Szentgyörgyi István fellépésével. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 56).

Vasárnap d. u. 6-kor: Szőkik az asszony. (Operett-ujdonság 9-odsor. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 57).

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken 3-ór és félhatkor: I. „HOTEL IMPERIAL“ (Pola Negri) II. Riff és Raff. mint tüzoltók. (Két és félórás kettős műsor. Helyárak: 30, 30 és 10 lei).

Szombaton 3-ór és félhatkor I. „HOTEL IMPERIAL“ (Pola Negri) II. Riff és Raff. mint tüzoltók. (Két és félórás kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei).

Vasárnap d. e. 11-kor: „A vadon királya“ (Izgalmos kalandor történet. Főszereplő Jack Holt. Helyárak: 15 és 10 lei).

Vasárnap este 9-kor: Eltört a hegedűm. (Operett-repriz új betanulással és új szereplőkkel. Kondor Ibolyával, Solti Györgyvel, Tompa Bélával, Ihsász Aladárral. Napi Bérlés 9 szám C. Sorozatszám: 58).

Hétfő este félkilencor Szőkik az asszony (Operett-ujdonság 9-edeszer. Bérlészetben sorozatszám: 61).

Kedden este 9-kor Tanase operette társulat vendégelőadása.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek 5, 7, 9 órákor A Kaland (Erotik) Hatalmas szereplői dráma. Örökké aktuális probléma. Erotikus film tele miztikus erzéssel. Csak felnőtteknek.

Főszereplők: Ita Rina és Olaf Fyord. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Előjáték a legújabb Ufa Journal.

Szombat 3, 5, 7, 9 órákor A Kaland (Erotik) Csak felnőtteknek. Főszereplők Ita Rina és Olaf Fyord. Előjáték a legújabb Ufa Journal.

Vasárnap d. e. 11-kor nagy vigjáték matiné olcsó helyárakkal.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órákor A Kaland (Erotik) Csak felnőtteknek. Főszereplők Ita Rina és Olaf Fyord. Előjáték a legújabb Ufa Journal.

SELECT-MOZGÓ:

Péntek: Follies Bergeres lánya, pompás rendezésű film, felülmúlhatatlan pompával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Szombat: Follies Bergeres lánya, pompás rendezésű film, felülmúlhatatlan eleganciával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap: Follies Bergeres lánya, utóljára, nagyszerű rendezésű film, felülmúlhatatlan pompával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

URANIA-MOZGÓ:

Péntek: Mimy Bellamy bűnpere, izgalmas bűnügyi dráma, főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Szombat: Mimy Bellamy bűnpere, izgalmas bűnügyi dráma, főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap: Mimy Bellamy bűnpere, utóljára, izgalmas bűnügyi dráma. főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy.

Még három napig lehet bérelni! Október 15-én lezárja a magyar színház a pótbérléskötéseket.

Akik még nem béreltek, de biztosítani akarják egész évadra a helyüket a színházban, három napon belül fáradjanak a titkári irodába. A most jelentkező bérlők

előnye, hogy az eddig lejártszott bérléses előadások bérlétszámát nem kell fizetniük, így tehát az évi bérlétszámuk kisebb, mintha szeptember 1-étől bérelték volna. A bérlés havi részletekben fizetendő. Bérelni minden nap lehet délelőtt 10-től 1 óráig és délután 6 órától 9 óráig.

A színházi iroda közleményei:

Szőkik az asszony, szombaton is, vasárnap is, hétfőn is. Az idei évad óriási sikertű operette-ujdonsága a Szőkik az asszony szombaton este hetedszer, vasárnap 6 órákor nyolcadszor s hétfőn kilencedszer kerül színre. Ezeket az előadásokat bérlészetben tartják meg s így az összes páholyok és zöllyeszek is a nem bérlő közönség rendelkezésére állanak.

Eltört a hegedűm új szereplőkkel. A tavalyi évad legszebb operett-ujdonsága az Eltört a hegedűm vasárnap este teljesen új szereposztással fog színrekerülni.

Közgazdaság

A zombolyai téglagyár ultimátumára kitört a harc a téglaiiparban

Timişoara—Temesvár, október 10. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mialatt a munkáügyi minisztériumban komoly előkészületek folynak egy új és modern építkezési törvényen és a pénzügyminisztérium most tanulmányozza, hogy költségvetés szempontból mit jelent a gazdasági élet által kívánt építkezéspártolási kedvezmények megadása, az építőipar egyik legfontosabb ágában, a téglai- és cserépiparban olyan harc robbant ki, amely komoly kihatással lehet az egész piacra.

Az új országhatárok közé került Románia cserépi és téglaszükségletét 1925 végéig, amíg Zombolya Jugoszláviához tartozott, a zilahi, aranyosgyéresi és kolozsvári cserépgyárak látták el; zombolyai idecsatorolással Romániához jutott a Bohntéglagyár és ezáltal lényegesen megváltozott az eddigi helyzet. A Bohntéglagyár, amely a régi Osztrák-Magyar monarchiában a Bánságon kívül főleg a mai jugoszláv Vajdaságban gravitált produktumaival, az új országhatárok között erős konkurenciával lépett fel, hogy hatalmába kerítse a romániai, különösen az erdélyi piacot. Az autokhton vállalatok többszöri kísérlete, hogy a harc kikapcsolásával kontingentálják a termelést

Uj szereplők lesznek: Kondor Ibolya, aki a Karácsonyi Ili szerepét fogja játszani és Solti György, aki Budapesten 100-szor játszotta ezt a szerepet.

Cigány mozi helyárakkal. Vasárnap d. u. fél három órákor Szigligeti Ede híres népsziműve, a Cigány kerül színre, nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei.

Ma este Tatárjárás mozi-helyárakkal. A legnépszerűbb magyar operette, a Tatárjárás van ma estére műsorra tűzve. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Dancs Ica, Solti György, Leövey Leó, Selmecey Mihály a főszereplők. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei.

Már csak ma és holnap látható a Magyar Színházban a Hotel Imperial és Riff Raff, mint tüzoltók. A Magyar Színház hatalmas kettős műsora csak ma és holnap látható már. Előadások: 3 kor és fél hatkor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

és osszák fel egymás között a piacot, a Bohntéglagyár hegemoniztikus törekvésein megghusult.

Bohnék azonban alig ha tudtak különleges eredményt felmutatni négyéves elzárkozó politikájukkal, mert utjabban új harcoszközökkel folytatják a küzdelmet. Kiadták a jelszót, hogy a konkurenciát a Bohnék érdekfűzésébe tartozó bizományosok és üzletfők a maximumig fokozzák, hogy ilyenformán belátható időn belül végeznél leheszen az országban létező konkurenciával.

Ennek érdekében a Bohntéglagyár mellett, hogy 50 bannis, sőt 1 lejes differenciával olcsóbban adja a cserépi- és tégláirút, nagyszabású kihitelezéseket akar eszközölni, csak addig természetesen, míg a konkurencia kifulladásáig tart. Mert magától értetődik, hogy abban a pillanatban megváltozik a helyzet, mihelyt a zombolyaiak leszámoltak ellenfeleikkel és hatalmukba ejtették az egész erdélyi és bánsági piacot.

A zombolyai ultimátumra természetesen a többi erdélyi téglagyár is reagált már. Ezek a vállalatok a maguk körében is megkezdtek az egységes szervezkedést a küszöbön álló nagy harcra.

termeltek. Tavalyelőtt csak valamivel volt kevesebb ez a termelés. Ezzel szemben a nyersolajnak amerikai területre való bevitelének jelentékenyen emelkedett. 1927-ben 58,38 millió hordóval szállították az Egyesült Államok területére, 1928-ban pedig 21 millió hordóval többet. A Mexikóbol származó export nyersolaj kevesebb lett, míg Venezuela az elmúlt évnek a dupláját szállította. Az amerikai nyersolaj fogyasztása az elmúlt évvel szemben 7 százalékkal, a külföldi nyersolaj fogyasztása 55 százalékkal emelkedett. A finomított üzemek benzín-gyártása 14 százalékkal emelkedett 376,9 millió hordóra. Amerikában napról-napra fejlődik a nyersolajkiaknázásának technikája. A román nyersolajnak óriási szerepe van az amerikai petroleum és melléktermékei között.

Románia tarifarendszere akadályozza a külkereskedelem fejlődését. Londontól jelentik: A Londonban tartózkodó Madgearu kereskedelemügyi miniszter tiszteletére angol üzlemberek villásreggelit adtak. Azon a villásreggelin szóba került a brassó-bukaresti utvonal építése, amelynek elkészítésével a kormány egymillió fontos költséggel egy angol céget bizott meg. A villásreggelin Eduard Crewe, az angol kereskedelemügyi miniszter megbizottja azt a kijelentést tette a kereskedelmi miniszter előtt, hogy a román minimális és maximális tarifarendszer akadályozza a külkereskedelem fejlődését. Erre Madgearu kijelentette, hogy Románia valószínűleg elsőknek Angliával köti meg a kereskedelmi szerződést és pedig a legnagyobb valószínűség szerint a minimális tarifa alapján.

Meghosszabbították a beviteli engedélyek érvényességét Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A parlament állandó bizottsága meghosszabbította a beviteli engedélyek érvényességét 1929 decemberig. Ez intézkedésen kívül más könnyítések is történtek. A beviteli engedélyek meghosszabbítását kiterjesztették díjszólalónára és sejtészsírra. Azonban a cikkekrol szóló beviteli engedélyek lejáratuk után csak három hónapig érvényesek.

A dunai gabona export kartellje. Bukarestből jelentik: E hét végén Belgradban a jugoszláv és magyar export-kartell, mint azt az „Uj Kelet“ már jelezte, tanácskozásohat folytat különböző technikai könnyebbségek megszerzése ügyében. A kartell elsősorban gondoskodni kíván a tökebeszerzésről, továbbá a gabonaneműek egységes típusának meghatározásáról, végül egy nagy szilosz és hatalmas raktárok létesítéséről. A kartell amerikai mintára akarják megszervezni. Románia eddig az egész kérdésben tartózkodón viselkedett, azonban az illetékes körök meg vannak győződve arról, hogy mihelyt a dunai export-kartell létrejön, a román gabonakereskedelem és hajózás is feltétlenül bele fog kapcsolódni és pedig olyan mértékben, amely teljesen megfelel Románia jelentős gabonaeportjának.

Az Egyesült Államok nyersolajtermelése. Washingtonból jelentik: Az amerikai Kereskedelmi Hivatal a napokban tette közzé az 1928 évről szóló petroleumipari jelentését. A jelentésből kiderül, hogy az Egyesült Államok 1928. évben 901,047 millió hordó nyersolajat

Hivatalos gabonaárak a brailai gabona-tözsden. Tegnap a brailai gabona-tözsden a következő árakat jegyezték: Buza elsőrendű 690, másodrendű 620, harmadrendű 550. Rozs 440, árpa 415, zab 310. Kukorica 425, bab 1450 lej mázsánként. A galaci tözsden elsőrendű buza 64000, rozs 42000 lej, árpa 40500 lej, zab 33000 lej vagononként.

Románia Angliában 50 millió 20 és 60 millió 5 lejes ércpénzt veret. Londontól jelentik: A román kormány az angol királyi pénzverdénél ötvenmillió lej értékben 20 lejes és hatvanmillió lej értékben 5 lejes ércpénzt rendelt meg. Az érme új ötvözetből készülnek, egyik oldalukon a király arcképét viselik, a másik oldalon az ötlejeseknél Románia címere látható. A huszlejesen az egyesített tartományokat keblére ölelő román királyságot jelképező alak áll.

SPORT

Haggibbor—CFR, Universitatea—KAC. A kolozsvári bajnokság normális keretek között folyik és hétről-hétre mind érdekesebbé válik a bajnoki mezőny. E héten már az Universitatea is bekapcsolódik a versenybe, amelynek favoritja is egyuttal, miután a Románia oly váratlanul kidőlt. (Bár a bajnokcsapatot sem lehet még elparentálni.) A vasárnapi fordulónak az U bemutatkozása adja meg az érdekességét, amely a KAC ellen minden bizonnyal győzelemre is fog vezetni, bár a piros-fehérek legutóbbi meccsükön már javuló formát mutattak. — Előzőleg a Haggibbor játszik a CFR-el. A kék-fehér együttes szenzációs bajnoki startja óta teljes 4 hetet pihenni volt kénytelen a bajnoki sorsolás szeszélye folytán, úgy, hogy ellenfelének állandó meccstréningjével szemben meglehetősen meghandicapelve megy a küzdelembe. Fokozza a Haggibbor hátrányát az is, hogy közvetlenül az engesztelő nap előtti délután lévén a meccs, több kiváló játékos nem vehet részt, mert az ünnepre haza kellett utazniuk. Mégis remélni szeretnők, hogy a zsidó csapat be fogja váltani a hozzáfűzött reményeket és megállja a helyét tartalékosan is. — A Haggibbor—CFR meccs ép az ünnepre való tekintettel már fél 2 órákor kezdődik.

Megalakult az önálló teniszszövetség. Az új testnevelési törvény alapján és értelmében megalakítandó önálló szövetségek közül már megalakult az első: a romániai teniszszövetség. A Bukarestben most folyó versenyek már ennek a szövetségnek az égise alatt nyernek lebonyolítást. A szövetség elnökévé Iacobovici ezredes, alelnökeivé dr. Lupp Györgyöt, a többszörös bajnokot és dr. Pop Livust, a kolozsvári teniszszakosztály népszerű elnökét választották meg. Az egyes kerületek élén kerületi megbízottak fognak állani. A kolozsvári kerület vezetője Dr. Szabó Miklós (KAC) lett, a nagyváradi kerület élére Barbon Athanasius, az aradnak vezetőjévé pedig Dabici-ot választották meg. Az új szövetség, amelynek tagjai kétségtelenül a tehetségteljesek közé tartoznak, szép auspiciumokkal indul utjának és a fejlődő román teniszsport csak nyert azzal, hogy megszabadult az FSSR béklyóitól.

Ezelőtt majdnem

1000

Leibe került

most

132

Leibert megveheti

PALEOLOGUE: A cár országa a nagy háboruban

3 vaskos kötet

A világháború diplomáciai kulisszatitkai intrikái, az orosz cári udvari élet legelrejtettebb titkai (a Rasputin legenda hiteles megvilágítása). Mesteri feldolgozásban.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában (Portódíj külön)

és!

a főváros

IA

cu 12 sz.

Bejárata

szobával,

szobában

fürdő és

elkezesé-

k. Utazó

éveznek.

etősége

onos

Minden jog fentartva

Egy vagon félisten

Írta: SZABÓ IMRE

A dolog egyik része így már el volt intézve, nagyon jól, nagyon kedvezően. Művész, vagy művészhez csatlakozik sorsbarátnak, vagy egy gazdag ember gondmentes, puha, biztonságos otthonába fészkelte magát. Ez az Ut Árpád nem hozhat megoldást, lump fráter, akit el kell felejteni a művésznővel.

Gerold valami ügyes ravaszszággal, vagy puccsal gondolta elintézni a Barbára Gold és Ut Árpád-problémát. De kis gondolkodás után belátta, hogy ez jóra nem vezethet. A leány egyenes karakter és nyomban a dolgok mélyére látta. Minden erőszakolt lépés csak elvitatná a helyzetet.

Hosszabb, türelmes megfontolás után minden ravaszkodás, minden alakkodó hízkelkedés nélkül beszélt Barbárával.

— Gyermekem, én őszinte akarok lenni magához. Nézzé, a társulat és ezzel a zsidó művészet ügye veszedelemben van. Nem hinném, hogy a válság földézéséért magára vállalná a felelősséget. Pedig, ha krízisbe jutunk, — tudja meg — magára hárul minden felelősség. Maga itt lett valamivé, majd naggyá, itt ebben a társulatban, a mi művészetünk segítségével. Ezzel elejét akarom venni annak, hogy maga primadonnáskodni akarjon és azt mondja: föl is ut, le is ut! Mert ha elválna tőlünk, akkor talaját veszti és elfomnyad. A délszaki növény északi földbe plántálva nemcsak színt és illatát veszti, hanem a törzse is elpusztul. Ha tehát élni és még teljesebbé akar lenni, hallgasson rám!

Barbára az előljáró beszéd közben mostényi szimattal és jó ösztönrel megérezte, hogy igazgatója „partit” akar közvetíteni.

De ezuttal uralkodott magán. Az érzéseit nem tisztázta teljesen magában, ilyen helyzetet az élet még nem szerzett számára. Úgy érezte, hogy ez a hirtelen támadt bonyodalom jobban megkomolyította, mint a menekülés sok, nehéz viszontagsága.

— Barbára — szölt tragikus komolysággal hozzá az igazgató — látom a szeméből, hogy eltalálta a szándékomat. Szeretném, ha maga ezt a néhány hónapos kalandot likvidálná és komoly vizekre evezne. Éppen elég volt és legfőbb ideje, azok után, amit a maga életéről tudok, hogy most már hagyja abba ezt a bolondos fiatallembert és tegye meg bolyongó szülei érdekében, tegye meg önmagáért, amit most mondani fogok. Tegye meg, mert ha ezt az alkalmat elszalasztja, ki tudja, az életben adódik-e még egyszer ilyen szerencse. Menjen férjhez a képviselőhöz! Gazdag ember, tekintély és magának senkire gondja s senkivel baja nem lesz. A képviselő családja el van látva és az ön jövőjét biztosítják.

Barbára nem érzékenyült el. — Megvallom magának — mondotta csöndesen — engem ez a csirkefogó a legsúlyosabb helyzetbe hozott, minden hazulról megmenntett pénzem és ékszeremet odaadtam neki és ő elpuccolta. Nem érdemli meg, hogy gondoljak rá. Ilyen helyzetben valóságosan menekülnöm kellene a képviselőhöz, de éppen ez az, ami gondolkodásra késztet. Férjhez menni csak azért, hogy menhelye legyen az embernek, ez nagyon megszegyenítő. Talán várnék addig, amíg megint lábrakapok, míg megint lesz valami kis pénzem.

Alex Gerold kinosan nevetett. — Azt hiszi, gyermekem, maga öszszegyűjthet annyi vagyont, hogy az övéhez viszonyítva a maga pénze jelentess valamit?

— Bizonyára nem jelentek sokat, de semmiképen sem léphetek be rongyos-szegényen egy házasságba. Engedje meg, drága Alex, hogy efölött gondolkozzam.

Alex Gerold huszonnégy óras gondolkodási időt adott a leánynak és ezt közölte a képviselővel. Összeültek és

órakhoraszt tanácskoztak, mit lehet csinálni, valami ravasz dolgot, hogy Barbárárt pénzhez juttassák. A pénz ugyanis megmenthetné a helyzetet. A leány adott szavát semmilyen körülmények között nem változtathatná meg. Másfelől mégsem lett volna üzlet váratlanul pénzhez juttatni a leányt, aki fölött Ut Árpádnak még mindig nagy hatalma volt. Egyszerűen elcsalhatná tőle ezt a pénzt is.

Úgy határoztak tehát, hogy minden akció nélkül bevárják a gondolkodási idő végét.

A képviselő azonban külön akcióra kezdett.

Szállodájába kérette a fiatal titkárt. — Nézzé fiatallembert, magának nem egzisztencia ezekkel az emberekkel együtt futkosni, ez terméketlen, üres foglalkozás és nem méltó magához. En őnt behelyezném valamelyik iparvállalatomhoz rendes fizetéssel, jó szolgálati kondíció mellett, úgy, hogy irodalmi ambíciói is kielégülést nyerhethetnének.

— Kedves uram, nekem nincsenek sem irodalmi ambícióim, sem munkambícióim nincsen. Ön a lehető legrosszabb tüzletet csinálná velem.

— Mit akar?

— Nem értem önt! Eddigi magatartásából azt látom, hogy ön akar tőlem valamit. Nekem semmi keresnivalóm magával. Legyen szíves, magyarázza meg, mit jelent ez az egész história. Miért hívatott ön engem és miért oly kegyes hozzám?

A lump fölényességével beszélt. A képviselőt azonban nem lehetett konceptusából kizavarni.

— Jól idefigyeljen! Magát el akarom távolítani ezektől az emberektől és ezért fölajánlok önnek egy összeget, amiben könnyen megfogunk állapodni.

— Azt hiszi, velem könnyen lehet ilyen dologban megállapodni?

Kicsit félénken kérdezte, a jó falat előérzetében. Ez fölbátorította a képviselőt.

— Adok magának tíz darab ezrest. Olyan pénzt, amivel betársulhat valami keresetbe, elutazhat és élhet egy évig a külföldön. Ha akarja, a bankom havonta folyósítja magának a pénzt.

Ebben az esetben tizenkét ezrest szavazok meg magának.

Gondolkodás nélkül jelentette ki a fiatallembert: — Nem szeretem a részletüzletet. Ez azonban nem jelenti, hogy a tíz ezrest azonnal elfogadom. Engedje meg, hogy egyet aludjak rá.

A képviselő jó jelnek vette. — Alvás után még itt talál. A csekemet itt is kifizeti az Általános Bank fiókja.

Az ifju szeme megcsillant, amiből a képviselő jól következtette, hogy az üzletnek ez a része perfektuálódott.

Déltájtt találkoztak a város kertjében. Szép téli nap, enyhe és életfakadást sejtető, hullott a havas fákra. Az egymást emésztő, gyilkossággal terhelt két embert izgalom fűtötte, kipirosodva, nekihevülve beszéltek.

— Nem olyan nehéz a megoldás. Feleségül méssz hozzá és ha szükségét érzed, vagy ha én vágnálak nagyon látni, bármikor találkozhatunk. Én lelkemben foglak kielégíteni, te pedig, ha kell el fogsz látni pénzzel. Van ott pénz bőven. Ó maga sem tudja, mennyi a vagyona!

Barbára elsápadt.

— Nagy isten, hová züllöttem, hogy velem így beszélni lehessen. Mit gondolsz fölőlem, ilyesmire képes lehet egy Gold leány! Tudod-e, hogy az őseim között próféta is volt!

Árpád ajka alól keserű mosoly futott le.

(Vége köv.)

Rádió műsor

Idő középeurópai

Szombat, október 12.

Budapest. 9.15. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 9.30. Hírek. 12. Déli harangzó. 12.05. A honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. Pazeller: Kossuth induló, Strauss: Otthon, Suppé: A mesterné asszony, Delibes: Lakmé, Fricsay: Bátoran előre. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 14.30. Hírek, élelmiszerárak, 16. Fábry Frigyes előadása: A Niagara, 16.45. Pontidőjelzés, időjárásjelentés, hírek, 17.10. Berko István ny. ezredes előadása: „Szajhagyományok a hadtörténelem tükrében”. 17.40. A rádió házikvartettjének hangversenye. Erdélyi-Szántó: Budán, Kovács-Komjáthy: Fecskék, Huszka: Nemtudomka, Tomits: Ősi rózsza, Martos-Szirmay: Részlet az Alexandra c. operettből, Halász-Kiszely: Helyre kislány, Hegyi Pál: Esti hangulat, stb. 18.45. Krisztin Ernő tanár: „Szombathely multja és jelene” c. előadása. 19.30. Emlékezés Nyiznyai Gusztávra születésének századik évfordulóján. 20.20. Székely Vladimir ny. főkapitány előadása: „Hogyan járunk az uccán.” 20.45. Részletek magyar szerzők táncjátékaiból. 22.35. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin. 20. Kabaré. **Grác.** Offenbach hangversenye. **Kattovicz.** 20.30. Közv. Varsóból. **Königsberg.** 21. Gramafonzene. **Lausa-ne.** 20.30. Hangversenye. Műsorában Liszt II. rapszódiaja.

Oslo. 20. Házi hangversenye. 22.35. Gramafonzene.

Toulouse. 20. Klarinét, kürt, hárfahangversenye. 21.15. Hegedű és szaxofonszólók, orgonahangversenye. Liszt, Elgar, Ketelbey, Handel műveiből. 21.45. Házi zenekar hangversenye. Glazunov, Schubert, Offenbach, Bizet műveiből.

Torino. 21.05. Rózsaváros, operett. **Zágráb.** 20.30. Szopránhangversenye. Mozart: Figaro lakodalmak, Mozart: Suzanne dala a Figaro lakodalmából, Wagner: Tannhäuser, Weber: Bűvös vadász, Rossini: Tell Vilmos ábránd, Rossini: Tescendes erdő, Strauss János: Tavaszhangok.

Apróhirdetések

Tóra יינות Bere-sisz Smojsz könyvekre ספר מובחר ספרים לרבנים gyönyörű írása eladók. Öv. Dr. Diósi főrabbiné Déva

Friss kóser bivaly- és tehéntej naponta kétszer, csecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntej fejve, házhoz szállítva is kapható. Ugyanott állandóan friss kóser tejtel, túró és vaj is kapható. Schwartz Ignácné Strada Juliu Maniu (Szentegyház-u.) 24.

FORGALMAS helyen bevezetett fűszerüzlet raktárral és berendezéssel együtt nov. 1-re

kiadó. értekezni Nagy-szamos-ucca 5 háztelajdonosnál.

ELTÜNT egy koffer. Kedden délután a központi vasúti állomás harmadosztályú vartermében eltűnt egy utazó taska, amelyben egy sorsüldözött ember minden holmija benne volt: fehérmű, talisz, teftin, háromezerlel készpénz és fontos iratok. Ha valaki tévedésből elvitte volna ezeket a holmikat, kéri, hogy juttassa el azokat Farkas Sámuel, Oradea Cal. Aradului 25 szám alá. A kárvallott egy érdemes, csalódott ember, akit ez az öt-hat ezer lei értékű veszteség teljesen tönkre tett.

Két bizt

A politikai élet eseregében az ország közvé-nül haladt két fontos Holott mindkettő külföld mel meg, mert minden hírnökei egy nem nagy esetre figyelemreméltó az utóbbi hónapokban ben végbement. Az egyében 186 millió lej főország külkereskedelmi talos kimutatás szerint tízmillió lej kivittel el-árd 524 milliót tett ki izben mutatkozik fölő kereskedelmi mérlegében óta és a jelenség általad denbizonytal sokat levő 1929 január 1-étől augról az összesített számlárd ötszáznyolcvannyoaitól tanuskodnak.

Sammi kétség: az agabonakereskedelem fe-szoros összefüggésben. A fűzött vérmes remény-niu illuziókka tépázta a junktura, az árak általán amely a gabonakereske-zetlenségével és a lehet-szonyokai egyetemben talanná tette 320,000 sát és husz milliárd lej kását. A hivatalos opt-feszült a valóságokkal sítés alkalmával. De u-csak megindult a termé-külkereskedelmi fölőleg-nala devizataraléktöbök és a lej iránti kereslet n-egyidejűleg. A bankjegy-les Eist által beigért em-kat nyer ilymódon.

Bizonnyos, hogy a jó felhasználása jelentősen tet adhatott volna az fellendülésének. Nem v-év végig az exportnak-vekedése mellett behoz-és félmilliárd lej deficirésze. De örülünk kell-szet is segítségére sietet-nak és a gazdasági él-sága mellett is lehetővé mily kismértv megkönn

Az adófizetők teljesítő lamelyes latitudjéit bizo-n az állam bevételei szep-mán több mint három-tettek ki. Ez a szám re-utóbbi esztendőök állami-tetésében és ezt nem l-drákói intézkedésekre vi-tyekkel a kormány az a-szirozta. Ebben az eszte-huszonkét és félmilliárd államkasszába az 1929. számlájára. A költségvet-tesen a jövő év júliusáig hogy az utóbbi évek tap-a jövő év hat hónapjába-ból mintegy 2 milliárd n-fognak inkasszálni, a mo-rom hónapban átlag hav-kell kitenni az állami in-a költségvetési deficit ell-Négymilliárd nem fog m-ség szerint befolyjni, de a-denesetre jelentéktelen le-zavarokat okozhatni. R

Zsidótárgyu könyvek:

1. Kiss József: Legendák a nagyapám-ról	40	26. Paneth M.: Utazásom a szentföldön	7
2. Herzl Tivadar: Ős-Uj hon	140	27. Dr. Blánk: Mit akar a cionizmus	5
3. Bettauer: Nagyváros zsidók nélkül	136	28. Majrovits: Tóra és a cionizmus	10
4. Benoit: A táncosnő	136	29. Giszkalai János: A titok	15
5. Hatvany Lajos: Urak és emberek I-II.	442	30. " " Tamar	50
6. Feuchtwanger: A herceg és zsidója (ezelőtt 280) most	140	31. Sokolow: Uj zsidó	15
7. Sass Irén: Énekek éneke	102	32. Kacér: Golem ember akar lenni	15
8. Földi Mihály: Halasi Hirsch fia	272	33. Ognon: És a meggörnyedt kiegye-nesedik	25
9. Marois: Disraeli	264	34. Mendale M. Sturim: Santa Fiske	50
10. Lacratella: Silbermann	40	35. Fényes Samu: Jidli első változása	35
11. Ben Ami: Uj Palesztina	50	36. Zengő hárfá (verseskönyv)	20
12. Heine: Bacharach rabbi	50	37. Dániel könyvének magyar fordítása	30
13. Herzl: Zsidó állam	30	38. Biró Lajos: A zsidók utja	50
14. Kabalisták és csodatevők	20	39. Grotta: Zsidó reneszánsz	20
15. Oszkár bácsi legszebb zsidó meséi	30	40. Dr. Krausz: A zsidó Palesztina 4 évezreden keresztül	12
16. Sass Irén: Kol Nidre	30	41. Lehmann: Egy szederest Madridban	15
17. Mezey F.: Rajzok a magyar zsidó életből	75	42. Katona M. Történetek példázatok a talmudból	20
18. Philo: Mózes élete	125	43. Székely Béla: Szedszern	20
19. Gábor I.: Manvello élete	75	44. Sombart Werner: A zsidók jövője	40
20. Dr. Marton Ernő: A zsidó nemzet erdélyben	12	45. Frigyes: A zsidók természetrajza	25
21. Gorelik: Cion és a golsz	15	46. Chanuka könyv	30
22. Goldschmidt: Egy zsidósors ktve.	150	47. Purimkönyv	30
23. Nordau: Dr. Kohn	30	48. Graetz: A zsidó törzs megiffódása	10
24. Sch. Alejchem: Leégett nemesek ktve.	30	49. A talmud könyvei I-II-III	40
25. Nachum Goldmann: A zsidó nemzet követelése	8		

Megrendelhetők az Uj Kelet könyvosztályában 100 lejen aluli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett. 200 lejen felüli rendelésnél bérmentes szállítás.

Vágja ki és küldje be:

T. Uj Kelet könyvosztálya, Cluj

Kérem a címre megküldeni a zsidótárgyu könyvek következő számait

(a vételárat beküldtm., — utánvétellel)

Név:

Cím: